

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS VALSTYBINĘ MIŠKŲ TARNYBĄ

2022 m. balandžio 7 d. Nr. 4D-2021/1-1324
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Tuometis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėja) skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos (toliau vadinama ir – Tarnyba) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos 2021 m. spalio 1 dienos prašymą „Dėl informacijos ir paaiškinimo pateikimo“ (toliau ir citatose vadinama – Prašymas). Skundo tyrimo metu Pareiškėja pateikė papildomą informaciją.

2. Pareiškėja skunde, pateiktame Seimo kontrolieriui, be kitos informacijos, nurodė:

2.1. Valstybės įmonėje Registrų centre (toliau ir citatose vadinama – VĮ Registrų centras) jai užsakius žemės sklypų, kurių unikalūs Nr. <...> (toliau ir citatose vadinama – 1 žemės sklypas); Nr. <...> (toliau ir citatose vadinama – 2 žemės sklypas) ir Nr. <...> (toliau ir citatose vadinama – 3 žemės sklypas; visi kartu vadinama – Žemės sklypai) nekilnojamojo turto registro (toliau vadinama – NT registras) išrašus, paaiškėjo, kad:

2.1.1. „1 žemės sklype registre įrašytas duomuo – 0,7462 ha miško plotas, įregistruotas Miškų valstybės kadastrė“ [toliau ir citatose vadinama – Miškų kadastras]; duomenų apie Miškų kadastrė įregistruotą miško plotą pateikimo data 2020-11-23“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta); „Daikto naudojimo paskirtis – Žemės ūkio; žemės sklypo naudojimo būdas – Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Žemės sklypo plotas – 1,0621 ha.“

2.1.2. „2 sklype registre įrašytas duomuo – 0,9824 ha miško plotas įregistruotas Miškų kadastrė“; duomenų apie Miškų kadastrė įregistruotą miško plotą pateikimo data 2021-03-31“. „Daikto naudojimo paskirtis – Žemės ūkio; žemės sklypo naudojimo būdas – Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Žemės sklypo plotas – 1,0621 ha.“

2.1.3. „3 sklype registre įrašytas duomuo – 0,9454 ha miško plotas, įregistruotas Miškų kadastrė“; duomenų apie Miškų kadastrė įregistruotą miško plotą pateikimo data 2020-11-27“; „Daikto naudojimo paskirtis – Žemės ūkio; žemės sklypo naudojimo būdas – Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Žemės sklypo plotas – 1,0621 ha.“

VĮ Registrų centras „[...] informavo, jog duomenys apie mano Žemės sklypuose esančius miško plotus į NT registrą įrašė pagal VĮ Registrų centras ir Tarnybos [...] sutartį, kurios pagrindu nuo 2020-04-14 Tarnybos teikiami duomenys apie miško žemės plotus, įregistruotus Miškų kadastrė [...], automatizuotai įrašyti į VĮ Registrų centras tvarkomą NT registro duomenų bazę“;

2.2. su Prašymu dėl informacijos ir paaiškinimų pateikimo kreipėsi į Tarnybą, prašydama:

2.2.1. informuoti, kokį teisinį pagrindą nurodė ir pateikė Tarnyba, teikdama VĮ Registrų

centro NT registru duomenis dėl 1 žemės sklype 0,7462 ha miško ploto, dėl 2 žemės sklype 0,9824 ha miško ploto, 3 žemės sklype 0,9454 ha miško ploto įregistravimo Miškų kadastrė. „Paaiškinti, kodėl apie Miško kadastrė įregistruotą miško plotą 1 sklype ir 3 sklype pateikimo data yra 2020-11-23, o 2 sklype pateikimo data 2021-03-31? Paaiškinti, kodėl NT registru tokių duomenų Tarnyba neperdavė teisės aktais nurodytu terminu? Pateikti [...] viešojo administravimo subjekto priimtus sprendimus dėl 0,7462 ha miško ploto 1 sklype, dėl 0,9824 ha miško ploto 2 sklype, dėl 0,9454 ha miško ploto 3 sklype įrašymo į Miškų kadastrą“, nurodyti šių sprendimų neįteikimo Pareiškėjai priežastis bei pateikti sprendimų dėl šių duomenų perdavimo VĮ Registrų centro NT turto registru. „Įrodyti visų administravimo procedūrų teisėtumą, surandant 0,7462 ha miško plotą 1 žemės sklype, 0,9824 ha miško plotą 2 žemės sklype, 0,9454 ha miško plotą 3 žemės sklype bei perduodant šiuos duomenis NT turto registru, faktinę medžiagą, be jokių prielaidų ir teisės aktais nenumatytų retrospektyvinių vertinimų, t. y. taip, kaip savo praktikoje yra suformavęs administracinis teismas, kad dėl to nekiltų jokių abejonių“;

2.2.2. paaiškinti, „[...] kokių pagrindų duomenys apie miško plotus Miškų kadastrė buvo perduoti NT registru, bet ne kadastrui, nes pagal [...] Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašą, jie turi būti teiktini NT kadastrui. Jei tai buvo atlikta pagal sutartį su VĮ Registrų centras, prašau ją pateikti toje apimtyje, kuri liečia mano Žemės sklypų duomenų apie miško plotus perdavimą“;

2.2.3. paaiškinti, „[...] kaip Tarnyba, nustačiusi, kad mano Žemės sklypai atitinka miškui keliamus reikalavimus, šį klausimą sprendė suderinusi su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, atsižvelgiant, kad mano Žemės sklypai pagal rajono bendrąjį planą gali būti gyvenamosios ir žemės ūkio paskirties, mano įgytomis teisėmis į žemės ūkio žemę, į tai, ar nebus dėl kiekvieno iš Žemės sklypų įtraukimo į Miškų kadastrą pažeisti teisės principai ir pan. Kaip buvo atliktas derinimas su manimi kaip įtraukiamų į Miškų kadastrą Žemės sklypų savininke, koks viešojo administravimo subjektas buvo ir yra už tai atsakingas? Nurodykite ir pagrįskite savo nuomonę, ar Tarnyba šiuo atveju nuosekliai, visapusiškai ir tinkamai laikėsi atsakingo valdymo ir gero viešojo administravimo standartų, o jei buvo priimti Tarnybos sprendimai dėl mano Žemės sklypų pavertimo miško žeme – ar jie atitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 str. reikalavimus?“;

2.2.4. paaiškinti „[...] koks procesas nulėmė 12 ir 13 taksacinių sklypų ribas mano Žemės sklypuose (tame tarpe kas jas nubraižė, pagal kokius kriterijus, kodėl tik 1 sklype 28 arai yra palikti kaip žemės ūkio žemė (jeigu neskaičiuoti buvusios LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir ŽŪM ministro įsakymo pagrindu 2019-06-06 įregistruotos 0,2451 ha miško žemės), nors tiek šiame, tiek kituose sklypuose dar aiškiau matyti žemės plotai be augmenijos, arba su itin nežymia, į mišką absoliučiai nepanašia augmenija, pagal kokius kriterijus jos buvo nubraižytos ir t. t.), kokiuose teisės aktuose tai reglamentuota, kieno pavedimu buvo atliktas braižymas, žymimos ribos ir pan.“;

2.2.5. paaiškinti „[...] metodus ir būdus, kaip taip tiksliai ir kokiomis priemonėmis, bei kada buvo nustatyti būtent tokių plotų miško plotai, įrašyti į Miškų kadastrą? Kaip įmanoma nustatyti miško ploto daugiau, nei yra laisvos žemės? Ar juos nustatant buvo atsižvelgta į kitas Žemės sklypų charakteristikas? Pavyzdžiui, sudėjus specialiuosius 1 žemės sklypo apribojimus – kelio servitutus, saugomą zoną elektros įrenginiams, jau esančią įregistruotą miško žemę, t. y. plotą, kuriame niekaip nebegali būti miško ploto, gauname 0,4188 ha teritoriją. Iš viso 1 sklypo ploto 1,0261 ha atėmus 0,4188 ha, gauname 0,6073 ha. Tuo tarpu Tarnyba automatiškai įregistravo 0,7462 ha miško plotą, t. y. apimantį ir dalį servitutų, apsaugos zoną ir senąjį mišką. Prašau pateikti komentarą, nes ir taip būti taip pat negali“;

2.2.6. „[...] NT registro bazės išrašų 9.3 punkte nurodoma, kad specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos tik įregistruotai miško žemės sklypo daliai, o Tarnybos Miškų kadastrė registruotas miško plotas jame nepažymėtas. Darytina išvada, jog jeigu jokie apribojimai nėra išviešinti, jie negalioja. Kokių būdu / ar ir kada Tarnyba yra išviešinusi man, jog mano Žemės sklypuose įregistruotiems miško plotams taikomos specialiosios sąlygos? Jei to nepadare, kodėl? Kaip galiu žinoti, jog mano Žemės sklypuose augančiam miško plotui taikomos kokios nors sąlygos, jeigu

taikomos? Ir, jeigu tokios sąlygos taikomos, prašau nurodyti kokios, bei pagrįsti šį taikymą reglamentuojančiais teisės aktais bei atitinkamais viešaisiais, ar individualaus pobūdžio sprendimais”;

2.3. Prašyme „[...] atkreipiau dėmesį, kad Tarnyba pažeidė mano teises ir teisėtus interesus absoliučiai ignoruodama mane kaip savininkę, nepranešusi man apie Žemės sklypų įrašymą į Miškų kadastrą (jeigu jie buvo įrašyti), slėpdama informaciją apie įrašymo į Miškų kadastrą procesą, sudarydama komisiją, į kurią neįtraukė mano atstovo, nors prašiau, ir kuri tendencingai, darydama tik prielaidas, surado „džiunglėm“ būdingus miškus ne taksaciniuose, kaip buvo įgaliota, bet būtent mano Žemės sklypuose. Tarnyba iki šiol nepateikė jokių sprendimų, nulėmusių mano nuosavybės teisės suvaržymus, klaidino mane, jog apribojimai buvo padaryti 2009 metais. Tik iš VĮ Registro centro NT registro išrašų visiškai atsitiktinai sužinojau, kad tokie sprendimai buvo priimti tik 2020 rudenį ir 2001 pavasarį, be to, įprastai man nepranešus“;

2.4. Tarnyba 2021-10-25 raštu Nr. (39.4)-R2-2826 (toliau vadinama – Atsakymas) pateikė „atsakymą į Prašyme prašomą pateikti informaciją, tačiau jo turinys vertintinas kaip biurokratinis atsirašinėjimas, neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimų, nes Tarnyba ir vėl nepateikė prašytos informacijos ir paaiškinimų“:

2.4.1. „[...] Tarnyba nepateikia jokių įrodymų, kad 2008–2009 metais, atliekant valstybinę sklypinę miškų inventorizaciją, būtent mano Žemės sklypuose jau buvo miško žemė, todėl darytina išvada, kad jų nėra, nes ir nebuvo. [...]. Faktą, jog mano Žemės sklypuose nebuvo miško žemės, patvirtina tai, kad Tarnyba šį inventorizacijos „atradimą“ turėjo įregistruoti Miškų kadastrė [...] ir per 20 dienų apie tai pranešti NT kadastro tvarkytojui. [...]. Neginčijamai paaiškėjus, jog Tarnyba VĮ Registrų centras duomenis apie miško žemę mano Žemės sklypuose pranešė tik 2020-11-23 ir 2021-03-31, taip pat patvirtina faktą, kad tikrovėje miško žemės mano Žemės sklypuose anksčiau nebuvo. Ypač svarbu pažymėti, kad Tarnyba Atsakyme dėl šios aplinkybės jokių paaiškinimų nepateikė ir nenurodė, kodėl duomenis NT registrui perdavė tik 2020–2021 m. [...]“;

2.4.2. „[...] Tarnyba teigia, kad apie mano Žemės sklypų inventorizacijos ir įregistravimo Kadastrė duomenis man yra žinoma iš jos 2015-11-05 ir 2015-11-26 raštų [...] man. Tačiau akivaizdu, jog šiuose Tarnybos raštuose nėra duomenų, kurių prašiau pateikti Prašyme. Tarnyba man niekada nepateikė pirminių mano Žemės sklypų įrašymo į Kadastrą duomenų ir medžių charakteristikų, t. y. tikslų duomenų, jog kiekviename iš mano Žemės sklypų neva 2008–2009 m. inventorizacijos metu 1 hektare augo ne mažiau nei po 2000 vnt. ir virš 1 metro vidutinio aukščio spygliuočių ir kietųjų lapuočių arba virš 4000 vnt. ir daugiau kaip 2 metro vidutinio aukščio minkštųjų lapuočių rūšių savaimė želiančių medžių. [...] Tarnyba niekada man nepateikė duomenų, kad buvo perduoti nors kokie duomenys apie miško žemę konkrečiai mano Žemės sklypuose, kada konkrečiai buvo tikrinami mano Žemės sklypai ir koku būdu. Tarnyba niekada man neatskleidė, kada konkrečiai, kokią dieną ir kas, koku pagrindu patikrino, ar duomenys teisingi, o svarbiausia – kada tiksliai ir kas juos įrašė į Miškų kadastrą. Iki šiol Tarnyba nesugeba nurodyti datos, kada duomenys apie mano Žemės sklypuose inventorizuotus miško plotus buvo įrašyti į Miškų kadastrą. [...]“;

2.4.3. „[...] Prašyme nurodžiau, jog komisija bandė nustatyti miško plotų mano Žemės sklypuose retrospektyvinius duomenis, kurių surinkimo tvarka nėra reglamentuota jokiais teisės aktais [...]“;

2.4.4. „[...] Atsakymą paruošė p. R. B. [...]. Šis darbuotojas niekaip nepaaiškino, kodėl komisija vertino ne 12 ir 13 taksacinius sklypus, kaip buvo jai nurodęs vertinti Tarnybos direktorius, bet mano Žemės sklypus, t. y. kodėl ji savavaldžiavo ir atliko kitą užduotį, nei buvo nurodyta, bei kodėl į komisijos sudėtį nebuvo įtraukti ne direktoriui pavaldūs asmenys, kuriuos būčiau galėjusi pasiūlyti, pasitikėdama jų ekspertine kvalifikacija bei nepriklausomumu. [...]. Darbuotojas R. B. nenurodė koks teisės aktas nustato buvusio (šiuo atveju – neva buvusio) miško žemės retrospektyvinio vertinimo metodiką, todėl minėtieji garbūs asmenys mano Žemės sklypų individualiam vertinimui ją tiesiog sukūrė [...]. Tarnyba man nepaaiškino, kodėl jai netiko Instituto atliktas vertinimas bei pasiūlymas Miškų kadastrė ištaisyti klaidas, ir kodėl taip ypatingai ženkliai skiriasi jo ir komisijos suskaičiuoti medžiai mano Žemės sklypuose. Iki šiol tai nėra aišku, o Tarnyba

Atsakyme apie tai taip pat nutyli. [...].

Minėta, komisija surado netikslumų mano 3 sklype, todėl, vadovaujantis [...] Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašo 16 punktu, į Miškų kadastrą įrašyto medžių savaiminukais apaugusio ne miško žemės ploto kadastro duomenys NT kadastru turėjo būti patikslinti NT kadastro nuostatų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 metus po jų įrašymo į Miškų kadastrą. Tuo tarpu man nėra žinoma, kad per 3 metus po komisijos darbo, NT kadastrui būtų apie tai pranešta, o Tarnybos Atsakyme tokie faktai taip pat nenurodyti. Todėl darytina išvada, kad Tarnyba nepaiso teisės akto reikalavimų ir šiuo atveju, bei veikia nerūpestingai, nepaisydama gero administravimo principo, arba ši aplinkybė taip pat patvirtina, kad miško žemės, kurią reiktų tikslinti, nebuvo“;

2.4.5. „[...] Tarnyba lakoniškai nurodė, jog įrašant mano Žemės sklypus į Miškų kadastrą buvo vadovautasi 2009 metais galiojusias teisės aktais. [...] Tarnybos 2014-07-11 rašte [...] buvo nurodyta, kad mano Žemės sklypai buvo inventorizuoti mišku vadovaujantis 2006 m. Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija. Tuo tarpu VAAT 2015 m. rugšėjo 21 d. sprendime, kurį toje dalyje paliko galioti LVAT rugšėjo 15 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-1764- 662/2016, dėl šio teisės akto pasisakyta, jog „Miškų įstatymas medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizavimo ir įtraukimo į apskaitą tvarką delegavo nustatyti Aplinkos ministerijai ir Žemės ūkio ministerijai, todėl šie veiksmai negalėjo būti vykdomi vadovaujantis kito viešojo administravimo subjekto nustatytais taisyklėmis, reguliavusiomis miškotvarkos darbus“ (valstybiniuose sklypuose). Šiuo atveju, Tarnyba vadovavosi savo direktoriaus, o ne ministrų, patvirtinta instrukcija, skirta inventorizuoti valstybinius miškus, arba kitaip tariant – neteisėtai. [...] dėl šios priežasties mano Žemės sklypuose valstybinė sklypinė inventorizacija atlikta neteisėtai ir turi būti panaikinta. Be to, vertintina, jog miško žemė inventorizuojama tik tuomet, kai ja apaugusi sklypo dydis yra virš 1 ha, o mano Žemės sklypuose tokio ploto būti negali, nes dalis juose užimta mišku ir todėl 1 ha, apaugusio miško žemė, tiesiog nėra“;

2.4.6. „[...] Atsakyme Tarnyba paaiškino, kad Miškų kadastro ir NT kadastro ir registro duomenys gali nesutapti ir tai nereiškia, kad Miškų kadastro duomenys yra neteisingi, taip pat pažymėjo, kad būtent Miškų kadastras laikytinas miško plotą ir ribas nustatančiu pagrindiniu šaltiniu. Tuo tarpu Prašyme keliami kiti klausimai – prašoma paaiškinti, koku būdu ir kaip taip tiksliai buvo nustatyti būtent tokie miško žemės plotai kiekvienam iš mano Žemės sklypų; kaip įmanoma nustatyti miško ploto daugiau, nei yra laisvos žemės ir pan. [...]. Kadangi Tarnyba jų nepaaiškina, todėl darytina išvada, kad ji to negeba padaryti. [...]. Tačiau, iš kitos pusės, jeigu sutiktume, kad į Miškų kadastrą įrašyti miško žemės plotai yra tiksliausi žemės sklypo duomenys, palyginus su kitais, mano Žemės sklypų atveju, turėtume situaciją, kai 1 žemės sklype dar lieka 0,2799 ha, 2 žemės sklype – 0,0437 ha, o 3 žemės sklype – 0,0807 ha laisvos žemės. Tuo būdu aš norėčiau žinoti, kur yra ta laisva žemė kiekviename iš Žemės sklypų, nes joje, tikėtina, galima kita veikla, tame tarpe ir statinių statybos. [...]“;

2.4.7. „[...] Prašyme prašiau paaiškinti, kaip ir kas, pagal kokius reikalavimus nubraižė būtent tokias, o ne kitokias 12 ir 13 taksacinių sklypų ribas. Visiškai nesuprantama, kodėl 1 žemės sklype palikta 27 99 arai laisvos žemės, tuo tarpu 2 ir 3 sklype, nors matyti toks pat vaizdas, analogiška žemė priskirta miško žemei. Tai nesuvokiama, nors būtent šis braižymas nulėmė apribojimus mano Žemės sklypams. [...]“;

2.4.8. „[...] Tarnybos Atsakyme paaiškinimas, kad aš turiu atlikti Žemės sklypų naujus kadastrinius matavimus ir tik tuomet kitų žemės naudmenų plotai bus perskaičiuoti, atsižvelgiant į Miškų kadastru įregistruoto miško žemės plotą ir įregistruoti NT registre, man yra siurprizinis. Nežinojau, kad NT registre duomenys gali būti priešaringi, kol pats savininkas neatlieka naujų kadastrinių matavimų, kad jie būtų pašalinti. Mano manymu, pareiga užtikrinti duomenų teisingumą tenka NT registro tvarkytojui“;

2.4.9. „[...] Tarnyba nurodė, jog NT registruoti duomenys teikia pagal 2019-12-13 Tarnybos ir VĮ Registrų centras sutartį, tačiau jos man nepateikė toje apimtyje, kuri liečia duomenų perdavimą tokiu atveju, kaip mano, nors to prašiau Prašyme; nepaaiškino, kas ir koku būdu ir kodėl tik

2020–2021 metais perdavė duomenis VĮ Registrų centras. Tarnyba nepateikė jokių konkrečių atsakymų ir į kitus Prašymo paklausimus, neprisidėjo jokių viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų ir pan. Nesutinku ir su Tarnybos paaiškinimu, kad Tarnybai nekyla pareiga suderinti Miškų kadastro duomenis su teritorijų planavimo dokumentais, nes tai prieštarauja teismų praktikai. [...]“;

2.4.10. „[...] nesutinku, kad apie mano Žemės sklypų pavertimą mišku nereikėjo man pranešti, kadangi apie kiekvieną administravimo procedūrą privalu informuoti asmenį, kurio, ar šiuo atveju – kurio turto atžvilgiu, ji pradėta, nes tai pažeidžia mano kaip savininko teises ir varžo galimybę skųsti mano teises pažeidžiančius veiksmus. Tokios išvados sutiktinos ir teismų praktikoje [...]“;

2.4.11. „[...] Tarnyba negali pagrįsti, kad, iki įregistruojant duomenis VĮ Registrų centre, mano Žemės sklypuose 2008–2009 metais augo savaiminukai, inventorizuoti kaip miško žemė, ar kad 2015 m. juose medžių amžius buvo virš 20 metų. Tarnyba nepajėgia įrodyti, kad teisėtai ir pagrįstai atliko administravimo procedūrą, kurios pasėkoje mano Žemės sklypuose buvo inventorizuota miško žemė. Tarnybos veiksmai kelia abejones, kurių ji negeba paneigti, t. y. Miškų kadastro duomenų perdavimas VĮ Registrų centras NT registruoti ne teisės aktais nustatytu laiku, bet pavėluotai bent 9 metais, leidžia manyti, kad iki tol jokie medžiai, priskirtini miško žemei, mano Žemės sklypuose neaugo. Neteisėtas miško žemės suradimas mano Žemės sklypuose ir jo įrašymas į Miškų kadastrą, o po 9 metų ir į NT registrą pažeidžia mano nuosavybės teises ir jas ženkliai riboja, kadangi negaliu Žemės sklypų naudoti pagal paskirtį, vykdyti juose žemės ūkio veiklą, ar statyti sodybas, keisti paskirtį į namų valdas, nors teritorijų planavimo dokumentai tai leidžia daryti. Pažymėtina, kad Vyriausybė, tvirtindama Širvintų rajono bendrąjį planą šioje teritorijoje yra numačiusi tokią galimybę, o tai reiškia, kad būtent toks yra ir viešasis interesas. Negalima leisti Tarnybai nepranešus savininkams, neleidžiant jiems apsispręsti, ar auginti mišką, ar iškirsti savaiminukus, įregistruoti miško sklypus prieš savininkų valią. Tokia situacija Lietuvoje negali būti toleruojama, nes, minėta, valstybės ir privačius interesus būtina derinti.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo:

„Įvertinti Tarnybos veiksmus atsakant į mano Prašymą, tame tarpe miško žemės įregistravimo pagrįstumą ir teisėtumą mano Žemės sklypuose Miškų kadastrė ir juos perduodant VĮ Registro centras NT registruoti; Tarnybos organizuotą komisijos atliktą patikrą, į ją neįtraukiant mano atstovų: duomenų slėpimą; nesuprantamą 12 ir 13 taksacinių sklypų ribų nužymėjimą; nesutikimą ištaisyti duomenis Miškų kadastrė, kaip nurodė Institutas; nurodymą man atlikti naujus kadastrinius matavimus NT registro duomenų ištaisymui pagal Miškų kadastrą ir pan. [...]“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius, gavęs Pareiškėjos skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Tarnybą.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. XIV-719 Erika Leonaitė paskirta Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere valstybės institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti, tuomečio Seimo kontrolieriaus pradėtą tyrimą dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių atliko ir tyrimo išvadas dėl jo teikia Seimo kontrolierė Erika Leonaitė.

5. Tarnyba informavo:

5.1. Pareiškėjai priklausantys Žemės sklypai patenka „[...] į Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalo 8, 10, 12, 13 ir 14 taksacinius sklypus. [...] Minėtų taksacinių sklypų ribos buvo nustatytos 2008–2009 m. valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos metu (toliau vadinama – Inventorizacija), kurios vykdytojas – VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (dabar VĮ Valstybinių miškų urėdija). VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas *Inventorizacijos duomenis 2009-07-01 raštu Nr. 517 „Dėl miškų*

inventorizacijos duomenų bazių perdavimo“ ir 2009-06-29 duomenų perdavimo ir priėmimo aktu perdavė Tarnybai“.

5.2. Tarnyba 2021 m. spalio 4 d. gavo ir užregistravo (reg. Nr. R1-2793) Pareiškėjos Prašymą. Į Pareiškėjos Prašymą Tarnyba atsakė 2021 m. spalio 25 d. raštu Nr. R2-2826 „Dėl informacijos ir paaiškinimo pateikimo“ (toliau vadinama ir – Atsakymas).

5.3. Tarnyba Atsakyme, kuriuo buvo atsakyta į Pareiškėjos Prašymo:

5.3.1. klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.1 papunktyje, rašė: „[...] teikdama NT kadastro ir registro tvarkytojai VĮ Registrų centras duomenis dėl Žemės sklypų vadovavosi: 1) [...] Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalimi, kuri nustato, kad *Miškų kadastre registruoti duomenys apie miškus ir miško žemę* šio Miškų kadastro tvarkytojo teikimu įrašomi į *NT registrą* NT registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka; 2) Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro nuostatų [...] (toliau ir citatose vadinama – Miškų kadastro nuostatai) 45 punktu, kuris nustato, kad Miškų kadastro tvarkytojas, nustatęs, kad Miškų kadastre nurodytas miško žemės plotas skiriasi nuo nurodyto NT kadastre, NT kadastro tvarkytojui teikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Miškų kadastro duomenų, lėmusių miško žemės ploto pasikeitimą, įrašymo į Miškų kadastrą. Pranešimų forma, teikimo ir kitos sąlygos nustatomos Miškų kadastro tvarkytojo ir NT kadastro tvarkytojo sutartyse; 3) Tarnybos ir NT turto kadastro ir registro tvarkytojo VĮ Registrų centro 2019-12-13 sutartimi Nr. PS-12490(10.6) dėl duomenų apie Miškų kadastre registruotus miško žemės plotus teikimą į NT registrą [...] [toliau ir citatose vadinama – 2019-12-13 sutartis]; 4) Miškų kadastre įregistruotais duomenimis apie miško žemės plotus; 5) NT kadastro ir registro duomenimis apie [...] Žemės sklypų geografines ribas. Tarnyba duomenis, NT registro ir kadastro tvarkytojui apie miško žemės plotus įregistruotus Miškų kadastre, teikia nuo 2019-12-13 sutarties su VĮ Registrų centras pasirašymo dienos [...]. Pažymėtina, kad *teisės aktai nenumatė, kad dėl Miškų kadastro duomenų perdavimo NT kadastro ir registro tvarkytojui, būtų priimamas viešojo administravimo subjekto sprendimas*. Miškų kadastro duomenų, perduotų NT kadastro ir registro tvarkytojui, pagrindu NT registre įrašoma informacija, apie miško žemės plotą žemės sklype, kuris yra registruotas Miškų kadastre.

[...] Miškų kadastre įregistruotų miško žemės plotų, patenkančių į [...] Žemės sklypus, Inventorizacijos ir įregistravimo Miškų kadastre aplinkybės [...] [Pareiškėjai] yra žinomos iš [...] pateiktų Tarnybos 2015-11-05 rašto Nr. R2-1521 „Dėl X 2015 m. spalio 7 d. prašymo“ [toliau ir citatose vadinama – 2015-11-05 raštas] ir 2015-11-26 rašto Nr. R2-1627 „Dėl informacijos suteikimo“ [toliau ir citatose vadinama – 2015-11-26 raštas] [...]“;

5.3.2. klausimą, nurodytą šios pažymos 2.2.2 papunktyje, atsakė, kad Pareiškėjos Prašyme „[...] minimas Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 260-15-V „Dėl duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nereglamentuoja Miškų kadastro duomenų teikimo NT registrui ar NT kadastrui“;

5.3.3. klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.3 papunktyje, pateikė informaciją, kad Miškų įstatymo 2 straipsnio 9 dalis nustato, jog miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija, taip pat ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame medynas išretėjęs ar dėl žmonių veiklos ar gamtinių veiksnių jame laikinai medžių nėra (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai). To paties įstatymo 2 straipsnio 20 dalis nustato, kad miško žemė – apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Prie miško žemės priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalų, technologiniai proskiebiai ir linijos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės. [...] ***Miškų įstatyme nėra nustatyta***, kad [...] Miškų įstatyme nustatytus *miškui ir miško*

žemei keliamus reikalavimus atitinkančius žemės plotus įtraukiant į valstybinę miškų apskaitą privaloma būtų derinti su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, tame tarpe ir su rajonų bendraisiais planais bei su žemės sklypų savininkais. Paminėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad teritorijų priskyrimo miškams teisinius santykius reglamentuoja LR Miškų įstatymas. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra išaiškinęs, kad pagal galiojančią ginčo teisinių santykių reguliavimą tam tikros teritorijos priskyrimas miškui nėra siejamas su įgaliotų valstybės institucijų valiniais sprendimais. Teritorija yra miškas, jeigu pagal faktinę padėtį atitinka nurodytus įstatymo kriterijus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-14-499-04).

Taip pat buvo pažymėta, kad žemės ūkio paskirties Žemės sklypuose [...] užaugęs [...] Miškų įstatymo reikalavimus atitinkantis miškas priklauso žemės sklypo savininkui. Tarnyba, Miškų kadastrę įregistruodama minėtuose sklypuose užaugusį ir Inventorizacijos metu inventorizuotą mišką, vadovavosi tuo metu (2009 m.) galiojusiais teisės aktais. Priminta, kad vadovaujantis Pareiškėjos 2015-10-07 prašymu buvo atlikta išsami miško, patenkančio į aukščiau nurodytus žemės sklypus, inventorizavimo, atitikimo [...] Miškų įstatymo reikalavimus, įregistravimo Miškų kadastrę analizė ir vertinimas, buvo sudaryta komisija ginčo teritorijos patikrinimui vietoje (2015-11-02 patikrinimo vietoje aktas Nr. 955). Visa informacija ir dokumentai Pareiškėjai buvo pateikti Tarnybos 2015-11-05 raštu. Tarnyba veikė nuosekliai, visapusiškai ir laikėsi atsakingo valdymo ir gero viešojo administravimo standartų, nepažeidė teisės principų ir laikėsi Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimų“;

5.3.4. klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.4 papunktyje, pateikė informaciją: „[...] Pareiškėjai buvo priminta, kad 2008–2009 metais minėtuose Žemės sklypuose miškų Inventorizaciją atliko [...] VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (šiuo metu – VĮ Valstybinių miškų urėdija), kuris vadovaudamasis 2008-06-30 sutarties Nr. SBMŪRP-2-VP, sudarytos su Aplinkos ministerija, sąlygomis nustatė Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalų 12 ir 13 taksacinių sklypų ribas ir aprašė medynų charakteristikas. Pažymime, kad Tarnybos komisija, atlikusi patikrinimą vietoje, 12 ir 13 taksacinių sklypų ribų, patenkančių į Žemės sklypus, [...] Inventorizacijos klaidų nenustatė. Informuota, kad Tarnyba neturi duomenų, kad Inventorizacija [...] teisės aktų nustatyta tvarka būtų pripažinta neteisėta, o taip pat, kad Inventorizacijos duomenys teisės aktų nustatyta tvarka būtų nugincyti ir / ar pripažinti netekusiais galios. Atsižvelgiant į Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 10 str. 3 p., 27 str. 1 d., visi duomenys apie Miškų kadastrę registruotus miškų plotus yra vieši, per valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką teikiami gavėjams, galiojantys ir nuginčyti, todėl laikyti teisingais.

Buvo pažymėta, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje dėl Miškų kadastrę duomenų ir atitinkamų NT kadastrę ir NT turto registro duomenų nesutapimo yra pažymima, kad, atsižvelgiant į šių kadastrę paskirtį, objektus, duomenų įregistravimo ir išregistravimo pagrindus, šių kadastrę duomenys gali nesutapti, ir tai savaime nereiškia, kad Miškų kadastrę tvarkytojo duomenys yra neteisingi (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. lapkričio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-793-415/2017 m.). NT kadastrę nuostatų 139.1 punkte nustatyta, kad NT kadastrę sudaromas ir funkcionuoja, be kita ko, naudojantis Miškų kadastrę informacija apie nekilnojamojo turto naudojimo apribojimus ir charakteristikas, susijusius su miškų ūkio paskirties žemės sklypų naudojimu, miško žemės ir medynų vertės nustatymu, todėl būtent Miškų kadastrę laikytinas duomenų, apibūdinančių miško masyvo, miško kvartalo plotą ir ribas, pagrindiniu oficialiu šaltiniu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-502-2388/2013)“;

5.3.5. klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.5 papunktyje, atsakė: „Pareiškėjai buvo paaiškinta, kad Tarnyba teikdama duomenis NT kadastrę ir registro tvarkytojui, nustato Miškų kadastrę įregistruoto miško žemės plotą konkrečiame žemės sklype pagal NT kadastrę ir registre įregistruotas žemės sklypo ribas. Pažymime, kad skaičiavimų metu nėra atsižvelgiama į kitų naudmenų plotus įregistruotus NT kadastrę ir registre, šiame viešame kadastrę ir registre žemės sklypo savininkui viešai yra teikiama informacija apie miško žemės plotą, registruotą Miškų kadastrę

ir patenkantį į konkretų žemės savininko sklypą. Žemės sklypo savininkas vadovaudamasis Miškų kadastro informacija ir atlikdamas savo žemės sklypo kadastrinius matavimus ar jų tikslinimą turi teisę tikslinti duomenis NT registre ir tokiu būdu žemės sklype esančių naudmenų plotų suma atitiks žemės sklypo plotą, t. y. kitų naudmenų plotai bus perskaičiuoti atsižvelgiant į Miškų kadastrę įregistruoto miško žemės plotą“;

5.3.6. klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.6 papunktyje, atsakė: „[...] žemės savininkui atlikus kadastrinius matavimus ar jų patikslinimą ir atnaujinus NT registre duomenis apie žemės naudmenų plotus, tame tarpe ir miško plotus pagal Miškų kadastro duomenis, bus atnaujinti NT registro duomenys apie taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, kurios yra nurodomos NT registro duomenų bazės išrašų 9 punkte.“

5.4. „Tarnyba vadovavosi [...] [šios pažymos 5.3.1 papunktyje] nurodytais teisės aktais ir 2019-12-13 sutartimi su VĮ Registrų centras ir nepažeidė Pareiškėjos teisių ir teisėtų interesų. Įrašai NT registro išrašuose yra skirti informuoti žemės savininką apie jo valdomame žemės sklype esančius miško žemės plotus, įregistruotus Miškų kadastrę, todėl kaltinimai, kad Tarnyba slepia informaciją ar klaidina žemės savininką, yra nepagrįsti. Tarnybos sudaryta komisija ginčo teritorijos patikrinimui vietoje (2015-11-02 patikrinimo vietoje aktas Nr. 955) ir komisijos darbas atitiko Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašo [...] keliamus reikalavimus. Pažymėtina, kad Pareiškėja nei [Tarnybos] komisijos išvadų, nei Tarnybos sprendimo neišregistruoti miško žemės plotų, patenkančių į jos valdomus Žemės sklypus, neskundė teisės aktų nustatyta tvarka.“

5.5. Tarnybos nuomone, Tarnybos Atsakymas atitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimus:

5.5.1. „Miško žemės ribos 12 ir 13 taksaciniams sklypams buvo nustatytos Inventorizacijos metu, o taip pat buvo patikrintos 2015 m. Tarnybos komisijos patikrinimo vietoje metu (2015-11-02 patikrinimo vietoje aktas Nr. 955)“.

Tarnybos komisijos vertinimu, „[...] visas 12 ir 13 taksacinių sklypų plotas atitiko LR Miškų įstatyme miškui keliamus reikalavimus (Tarnyba pažymi, kad miško žemės taksaciniai sklypai, kurie yra Miškų kadastro objektai, nėra ir negali būti tapatinami su žemės sklypais, kurie yra registruoti NT kadastrę). Tarnybos komisija, suprasdama ginčo su Pareiškėja esmę ir atsižvelgdama į Pareiškėjos samdyto eksperto matavimus, padidintu tikslumu, taikydama detalius instrumentinius matavimus, įvertino miško žemės plotus, patenkančius į Pareiškėjos Žemės sklypus. Tarnybos komisijos darbo metodika yra neatskiriama 2015-11-02 patikrinimo vietoje akto Nr. 955 dalis ir atitinka Miškotvarkos darbų vykdymo instrukciją [...]. Pažymėtina, kad 2015-11-02 patikrinimo vietoje akte Nr. 955 nurodyta, kaip sudaryta metodika.“

„Miško žemės plotai, patenkantys į Pareiškėjos valdomus Žemės sklypus, buvo inventorizuoti Inventorizacijos metu. Tą įrodo galiojantys Miškų kadastro duomenys, 2008 m. miškotvarkos miško kvartalų žemėlapis ir taksoraštis [...].“ Tarnybos komisijos patikrinimų vietoje metu nustatyta, kad, „atliekant Inventorizaciją, miško žemės plotai, patenkantys į [...] Žemės sklypus, buvo pagrįstai inventorizuoti mišku ir įregistruoti Miškų kadastrę.“

„Pareiškėjai buvo ir yra žinoma, kad Inventorizacijos vykdytojas yra VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas (dabar VĮ Valstybinių miškų urėdija). Pažymėtina, kad Inventorizacijos vykdytojas Tarnybai neperdavė pirminių (analoginėje formoje – popierinės taksacinės kortelės – fiksuojamų) duomenų, todėl Tarnyba šia analogine informacija nedisponuoja. Inventorizacijos vykdytojas pateikė skaitmeninius Inventorizacijos duomenis, pritaikytus ir skirtus įregistruoti Miškų kadastrę. Tarnybos duomenimis, Inventorizacijos vykdytojas informacijos analoginėje formoje apie vykdytą Inventorizaciją nėra išsaugojęs.“

„Visos Miškų kadastrę įregistruotų miško žemės plotų, patenkančių į aukščiau minėtus Žemės sklypus, Inventorizacijos ir įregistravimo Miškų kadastrę aplinkybės Pareiškėjai yra žinomos iš jai pateiktų Tarnybos 2015-11-05 rašto ir 2015-11-26 rašto.“ „Tarnyba Pareiškėjai yra pateikusi visus dokumentus, kuriuos ji yra gavusi iš Inventorizacijos vykdytojo (Tarnyba nėra inventorizacijos vykdytojas) ir negali Pareiškėjai teikti tokių dokumentų, kurių ji pati neturi.“

„Pareiškėjai informacija apie ginčo teritorijoje esančio miško Inventorizaciją ir įregistravimą Miškų kadastrė pateikta Tarnybos 2015-11-26 raštu. Be to, šią informaciją pati Pareiškėja patvirtino ir ginčo su VĮ Valstybiniu miškotvarkos institutu metu, Vyriausioje administracinių ginčų komisijoje (2016-06-15 sprendimas Nr. 3R-237 (AG-176/04-2016))“;

5.5.2. „Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalis, kurios nauja redakcija paskelbta TAR 2015-07-01 nustato, kad Miškų kadastrė registruoti duomenys apie miškus ir miško žemę šio kadastrė tvarkytojo teikimu įrašomi į NT registrą NT registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Tačiau po šios Miškų įstatymo nuostatos įsigaliojimo Tarnyba iškart negalėjo pateikti duomenų NT registruoti apie Pareiškėjos 13 žemės sklypuose esančius miško žemės plotus, įregistruotus Miškų kadastrė. Minėta įstatymo nuostata nurodo, kad Miškų kadastrė tvarkytojas gali teikti duomenis NT registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Miškų kadastrė nuostatų 45 punktas nustato, kad Miškų kadastrė tvarkytojas, nustatęs, kad Miškų kadastrė nurodytas miško žemės plotas skiriasi nuo nurodyto NT kadastrė, NT kadastrė tvarkytojui praneša apie miško žemės naudmenų pokyčius. Pranešimas NT kadastrė tvarkytojui teikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Miškų kadastrė duomenų, lėmusių miško žemės ploto pasikeitimą, įrašymo į Miškų kadastrą. Pranešimų forma, teikimo ir kitos sąlygos nustatomos Miškų kadastrė tvarkytojo ir NT kadastrė tvarkytojo sutartyse.“

„Tarnyba ilgą laiką siekė pasirašyti sutartį su NT registro ir kadastrė tvarkytoju [...]“

„Tarnyba su NT kadastrė tvarkytoju sutartį pasirašė 2019-12-13 (iki 2019-12-13 jokių sutarčių, dėl duomenų apie Miškų kadastrė registruotus miško žemės plotus teikimo į NT registrą, su NT kadastrė ir registro tvarkytoju VĮ Registrų centras nebuvo) ir vadovaudamasi 2019-12-13 sutartimi Miškų kadastrė duomenys nuo 2020-04-14 buvo pradėti teikti NT registruoti.“ „Dėl didelės apimties duomenų, duomenų perdavimo elektroninių priemonių tobulinimo, nebuvo įmanoma NT registruoti per 20 d. d. perduoti visų Miškų kadastrė duomenų ir juos įrašyti kiekvienam NT registre įregistruotam žemės sklypui“, todėl Miškų kadastrė duomenų pateikimo NT registruoti datos yra: „3 žemės sklypui [...] pateiktas 09454 ha miško plotas, pateikimo data – 2020-11-27, 2 žemės sklypui [...] pateiktas 0,9824 ha miško plotas, pateikimo data – 2021-03-31, 1 žemės sklypui [...] pateiktas 0,7462 ha miško plotas, pateikimo data – 2020-11-27.“

„Pažymėtina, kad 2019-12-13 sutarties rengėjas yra VĮ Registrų centras, kuris iš esmės ir nustatė, kokių būdu Miškų kadastrė duomenys įregistruojami NT registre. Taip pat pažymėtina, kad 2019-12-13 sutartis liečia tik techninius duomenų keitimosi tarp valstybės registrų bei duomenų įrašymo aspektus, o ne konkrečios informacijos, apie konkrečioms asmenims priklausančius miško plotus, perdavimą NT registruoti. Tarnybos nuomone, kad šią 2019-12-13 sutartį išviešinti (laisvai teikti visiems to pageidaujantiems pareiškėjams) galėtų tik VĮ Registrų centras, jei tai neprieštarautų VĮ Registro centras nustatyto tokio tipo dokumentų teikimo teisiniam reguliavimui“;

5.5.3. „Pareiškėja klaidingai nurodo teisės aktą. Ne Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašas [...], o Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo [...] [toliau ir citatose vadinama – Aprašas] 16 punktas nustato, kad į Miškų kadastrą įrašyti medžių savaiminukais apaugusio ne miško žemės ploto kadastrė duomenys NT kadastrė turi būti patikslinti NT kadastrė nuostatų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 metus po jų įrašymo į Miškų kadastrą. Šio aprašo nuostatos nėra taikytinos ginčo teritorijai, nes ginčo teritorijoje miško plotai buvo inventorizuoti ir įregistruoti Miškų kadastrė iki minėto Aprašo įsigaliojimo. Be to, Aprašo 20 punktas nustato, kad žemės sklypo duomenų patikslinimas NT kadastrė apmokamas žemės valdytojo lėšomis NT kadastrė nuostatų nustatyta tvarka, todėl būtent savininkas turėtų imtis iniciatyvos įregistruoti NT kadastrė jo valdomuose žemės sklypuose naujai išaugusius miškus“;

5.5.4. „Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 10 str. 3 p. nustatyta, kad institucijos, kurdamos ir tvarkydamos valstybės informacinius išteklius, savo veikloje vadovaujasi informacijos teisingumo principu, kuris reiškia, kad informacija, įskaitant vidaus administravimo informaciją, apdorojama informacinių technologijų priemonėmis, yra teisinga tol, kol nenuginčyta Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka. Tarnyba neturi duomenų, kad ginčo teritorijoje atlikta Inventorizacija ir jos metu surinkti

duomenys būtų nuginčyti teisės aktų nustatyta tvarka, todėl Inventorizavimo metu surinkti duomenys yra registruoti Miškų kadastrė teisės aktų nustatyta tvarka ir yra laikomi teisingais“;

5.5.5. „Tarnybai nėra priskirta funkcija apskaityti laisvą žemę, nustatyti jos ribas ir tokią informaciją teikti vartotojams. Tarnyba yra Miškų kadastrė tvarkytoja, renka ir teikia informaciją apie miško žemės ribas ir mišką aprašančius duomenis, todėl pareiškėjai buvo pateiktas suminis miško žemės plotas, registruotas Miškų kadastrė ir patenkantis į [...] Pareiškėjos valdomus Žemės sklypus.“

„Tarnybos NT registruoti pateikti miško žemės plotų, patenkančių į Pareiškėjos Žemės sklypus, suminiai duomenys. Pavyzdžiui, 2 žemės sklype [...], NT registro išrašė įrašytas 0,1685 ha miško žemės plotas yra dalis miško žemės ploto, t. y. 0,9824 ha, kurį Tarnyba pateikė NT registruoti, kaip miško plotą, įregistruotą Miškų kadastrė, ir minėtų miško žemės plotų sudėti nereikia. Analogiškai ir kituose Pareiškėjos žemės sklypuose buvęs anksčiau įregistruotas miško žemės plotas yra įskaičiuotas į miško žemės plotą, kurį Tarnyba pateikė NT registruoti“;

5.5.6. „[...] pažymėtina, kad ginčo teritorijoje esančio miško Inventorizacijos ir įregistravimo Miškų kadastrė metu teisės aktai neįpareigojo inventorizacijos vykdytojų ir Kadastrė tvarkytojų informuoti žemės savininkus apie jų žemės sklypuose inventorizuotą ir Kadastrė įregistruotą miško žemės plotą.“

„Tarnyba atskirai neinformavo Pareiškėjos apie Miškų kadastrė duomenų perdavimą NT registruoti, nes to nenumato teisės aktai. Be to, Miškų kadastrė duomenų kaip informacinės žymos įrašymas NT registre ir yra žemės savininkų informavimas apie miško žemės plotus, registruotus Kadastrė ir patenkančius į jų valdomus žemės sklypus, taip apsaugant miškus nuo sunaikinimo dėl nežinojimo.“

5.6. „Miškų kadastrė nuostatų (redakcija, galiojusi nuo 2004-06-13 iki 2012-05-30) 15 punktas nustatė, kad Miškų kadastrė tvarkymo įstaiga yra Valstybinė miškotvarkos tarnyba (dabar Valstybinė miškų tarnyba). Miškų kadastrė nuostatų 27.2 punktas nustato, kad Miškų kadastrė duomenų teikėjai yra juridiniai ir fiziniai asmenys, turintys teisę vykdyti miškų inventorizacijos darbus Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka. Miškų kadastrė nuostatų 32.3 punktas nustato, kad Miškų kadastrė duomenys atnaujinami atlikus valstybinę miškų inventorizaciją. VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, sudaręs sutartį su Aplinkos ministerija, ir ja vadovaudamasis teisėtai atliko Inventorizaciją, kurios vienu iš objektų buvo ir ginčo teritorijoje esantys miškai, bei teisėtai perdavė duomenis Miškų kadastrė tvarkymo įstaigai, o Miškų kadastrė įstaiga teisėtai atnaujino Miškų kadastrė duomenis pagal duomenų teikėjo pateiktus duomenis. Ginčo teritorijoje esančių 8, 10, 12, 13 ir 14 taksacinių sklypų ribos ir aprašomieji duomenys Miškų kadastrė buvo įregistruoti pagal [...] VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto pateiktus dokumentus ir duomenis [VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas Inventorizacijos duomenis pateikė 2009-07-01 raštu Nr. 517 „Dėl miškų inventorizacijos duomenų bazių perdavimo“ ir 2009-06-29 duomenų perdavimo ir priėmimo aktu perdavė Tarnybai“] bei vadovaujantis Miškų kadastrė nuostatais. Duomenų perdavimo / įrašymo data 2009-06-29.“

„Pažymime, kad duomenų nesutapimas tarp valstybės registruoti sąlygotas skirtingų duomenų surinkimo metodų taikymo bei informacijos atnaujinimo intensyvumo. Miškų kadastrė ir NT registro duomenys nesutampa dažnai ir šiuo aspektu Pareiškėjos situacija nėra unikali. Tarnyba prisidėjo prie iniciatyvos keisti Miškų įstatymo 13 straipsnį ir įtvirtinti nuostatas, kad Miškų kadastrė registruoti duomenys apie miškus ir miško žemę šio Miškų kadastrė tvarkytojo teikimu būtų įrašomi į NT registruoti. Taip pat Tarnyba ilgą laiką siekė pasirašyti sutartį su NT registro ir kadastrė tvarkytoju iki jos pasirašymo 2019-12-13.“

5.7. „Paaiškiname, kad Tarnyba nenurodė Pareiškėjai atlikti Žemės sklypų kadastrinius matavimus, o išdėstė nuomonę, kokiū būdu galėtų būti sutvarkyti naudmenų plotų, įregistruotų Nekilnojamojo turto registre, duomenys, kad visų naudmenų plotų suma atitiktų bendrą konkretaus žemės sklypo plotą.“

5.8. Tarnyba 2015-11-05 rašte, be kitos informacijos, Pareiškėjai pateikė šią:

„[...] vadovaujantis Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui ir jų

keitimo tvarkos aprašo [...] 6.1 ir 6.2 punktų nuostatomis, Tarnybos Miškų kontrolės skyriaus Vilniaus teritoriniam poskyriui buvo perduoti derinti siūlomi tikslinti Miškų kadastro duomenys ir šie dokumentai: VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto 2015 m. rugpjūčio 5 d. raštas Nr. S-571 „Dėl valstybės miškų kadastro duomenų patikslinimo“; VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto 2015 m. rugpjūčio 4 d. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų patikslinimo planas Nr. 629; Pareiškėjos 2015 m. rugpjūčio 1 d. prašymas „Prašymas ištaisyti miškų inventorizacijos klaidą“, teiktas VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui; Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų instituto 2015 m. birželio 15 d. raštas Nr. CD-4-MI-102 „Dėl tyrimo atlikimo ir išvadų pateikimo“ su Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų instituto Miškininkystės skyriaus 2015 m. birželio 15 d. išvadamis „Dėl 2015 m. gegužės 20 d. sutarties Nr. MI 2015-2“, teiktomis Pareiškėjai Valstybinės miškų tarnybos 2015 m. rugpjūčio 5 d. Tikslinamų kadastro duomenų patikrinimo aktas.

Tarnybos Miškų kontrolės skyriaus Vilniaus teritorinio poskyrio vyriausiasis specialistas [...] 2015 m. rugpjūčio 14 d. atliko įvertinimą vietoje – Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 kvartalo 12 ir 13 taksaciniuose sklypuose, į kuriuos patenka Žemės sklypai [...], ir Tarnybos 2015 m. rugpjūčio 5 d. Tikslinamų kadastro duomenų patikrinimo akte pažymėjo, kad VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto siūloma tikslinti teritorija atitinka miškui ir miško žemei keliamus reikalavimus. Be to, Tarnybos Miškų kontrolės skyriaus Vilniaus teritorinio poskyrio 2015 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. S-8K-02-60 „Dėl kadastro duomenų tikslinimo“ pateikė informaciją Tarnybos Miškų kadastro skyriui, kad Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalo taksaciniai sklypai Nr. 12 ir Nr. 13 atitinka Miškų įstatyme apibrėžtoms miško ir medyno sąvokoms, nesutikdamas (prieštaraudamas), kad aukščiau minėti taksaciniai sklypai būtų išbraukti iš Miškų kadastro.

[...]

Tarnybos direktoriaus 2015 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 223-15-V „Dėl komisijos sudarymo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų patikrinimui vietoje Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 kvartalo 12 ir 13 taksaciniuose sklypuose“ sudaryta komisija, vykdydama Tarnybos direktoriaus 2015 m. spalio 20 d. pavedimą Nr. AP-33 „Pavedimas atlikti patikrinimą“, atliko Miškų kadastro duomenų patikrinimą vietoje Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 kvartalo 12 ir 13 taksaciniuose sklypuose, į kuriuos patenka Žemės sklypai [...], ir patikrinimo rezultatus įformino 2015 m. lapkričio 2 d. Miškų kadastro duomenų patikrinimo vietoje aktu Nr. 955 [...]. Komisijos išvadose pasiūlyta patikslinti Miškų kadastro VĮ Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalo taksacinio sklypo Nr. 12 aprašomuosius duomenis. Komisijos sudarytas Miškų kadastro duomenų patikrinimo vietoje aktas Nr. 955 patvirtintas Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 3 d. [...].“

Kartu su 2015-11-05 raštu Pareiškėjai buvo pateiktos prašomų dokumentų kopijos, pvz.: 2015 m. lapkričio 2 d. Miškų kadastro duomenų patikrinimo vietoje akto Nr. 955 kopija.

5.9. Tarnyba 2015-11-26 rašte, be kitos informacijos, Pareiškėjai pateikė šią:

„[...] Inventorizacijos [...] metu nustatytas miško amžius sklypuose – 10 metų (suapvalintas); vėliau miško amžius vienodai nustatytas tiek LAMMC [Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras] filialo Miškų instituto 2015-06-13 pažymoje (14–15 metų), tiek Miškų kadastro duomenų patikrinimo vietoje 20015-11-02 aktu Nr. 955 (16 metų), ir tai neginčijamai įrodo, jog miškas Žemės sklypuose augo apytikriai jau nuo 2000 metų [...].“

[...] atributiniai ir grafiniai duomenys perduoti Tarnybai (tame tarpe ir duomenys apie mišką Žemės sklypuose) ir įrašyti *Miškų kadastrė 2009-06-29 aktu*. Žemės sklypuose esančio miško ribos taip pat vienodai pažymėtos vėlesnėje grafinėje medžiagoje – 2008 m. miškotvarkos VĮ Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos miško kvartalų žemėlapyje (M1: 10000) ir medynų plane (M1:20000), Širvintų raj. savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schemoje (M1:50000), patvirtintoje LRV 1997-10-23 nutarimu Nr. 1154 (2011-01-12 nutarimo Nr.76 redakcija) bei Širvintų raj. savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schemoje (M1:50000), patvirtintoje LRV 2002-10-21 nutarimu Nr. 1651 (2015-04-31 nutarimo Nr.411 redakcija).

[...] buvo sudaryta [Tarnybos] komisija faktinei būklei Žemės sklypuose nustatyti, jos pateiktos išvados paremtos objektyviais, vietoje išmatuotais rodikliais. Faktinė būklė, nustatyta [Tarnybos] komisijos, įrodo, jog ir Inventorizacijos metu faktinė būklė Žemės sklypuose nustatyta teisingai. Papildomai informuoju, kad Inventorizacijos metu [...] nustatant miško charakteristikas (tame tarpe, ir atitikimą miškui keliamiems reikalavimas) nesivadovaujama [...] [Pareiškėjos] minėtais sklypo dalinimo ar ūkininko sodybos planavimo dokumentais ar savivaldybės teritorijos planavimo dokumentais. Tarnyba nedalyvauja šiuose teritorijų planavimo procesuose [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos teisės aktai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

6.1.1. *12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

6.1.2. *15 straipsnis* – „Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip.“

6.2. Viešojo administravimo įstatymo:

6.2.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: 10) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus“;

6.2.2. *11 straipsnis* – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]. 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

6.3. Administracinių bylų teisenos įstatymo

3 straipsnis – „1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.“

6.4. Miškų įstatymo

13 straipsnis (redakcija, galiojanti nuo 2015-10-01) – „6. Remiantis valstybinės miškų inventorizacijos duomenimis, tvarkoma miškų apskaita ir sudaromas Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastras. [...]. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastru registruoti duomenys apie miškus ir miško žemę šio kadastro tvarkytojo teikimu įrašomi į Nekilnojamojo turto registrą Nekilnojamojo turto registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

6.5. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo

15 straipsnis – „5. Registro duomenys ir registro informacija laikomi teisingais tol, kol jie nenuginčyti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka.“

6.6. Nekilnojamojo turto registro

4 straipsnis – „Visi nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka.“

6.7. Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo

3 straipsnis – „4. Nekilnojamojo turto kadastru įrašyti duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nepakeisti arba nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka.“

6.8. Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo:

6.8.1. *1 straipsnis* – „1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros

tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką“;

6.8.2. 2 *straipsnis* – „2. Šis įstatymas netaikomas: 1) duomenims, kurių tvarkymas nėra įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta institucijos viešoji funkcija, išskyrus informaciją apie darbuotojų darbo užmokestį; 2) duomenims, į kuriuos trečiosios šalys turi pramoninės nuosavybės, autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (*sui generis*) teises (toliau – intelektinės nuosavybės teisės); 3) duomenims, kuriuos teikti draudžia įstatymai ar jais vadovaujantis priimti kiti norminiai teisės aktai, įskaitant duomenis, kurie nėra prieinami dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų konfidencialumo, komercinio konfidencialumo arba kurie sudaro valstybės, tarnybos, banko, komercinę, profesinę paslaptį; [...]; 10) duomenims, kuriais disponuoja valstybės valdomi subjektai, kai jie rengiami kitais tikslais negu viešųjų paslaugų teikimas arba kai šie duomenys susiję su konkurencijos tiesiogiai veikiama veikla, kuriai netaikomas Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas“;

6.8.3. 3 *straipsnis* – „9. Informacija – žinios, kuriomis disponuoja institucija, atlikdama viešąsias funkcijas“;

6.8.4. 4 *straipsnis* – „1. Institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus“;

6.8.5. 6 *straipsnis* – „1. Institucija ir valstybės valdomas subjektas, teikdami duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, vadovaujasi šiais principais: 1) duomenų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys duomenys; 2) duomenų tikslumo – pareiškėjui teikiami duomenys turi atitikti institucijos ar valstybės valdomo subjekto disponuojamus duomenis.“

6.9. Visuomenės informavimo įstatymo:

2 *straipsnis* – „75. Viešoji informacija – informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus privatus pobūdžio informaciją, taip pat kitą informaciją, kuri pagal šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Miškų kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1255 „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ (toliau vadinama – Miškų kadastro nuostatai):

7.1.1. 9 *punktas* – „Kadastro tvarkytojas yra Valstybinė miškų tarnyba“;

7.1.2. 14 *punktas* – „Kadastro duomenys: 14.1. kadastro objekto duomenys; 14.2. kadastro objekto identifikavimo kodas; 14.3. kadastro objekto įregistravimo ir išregistravimo datos; 14.4. kadastro duomenų įrašymo ir keitimo datos; 14.5. kadastro erdviniai duomenys; 14.6. miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis informacija“;

7.1.3. 41 *punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2003-10-16 iki 2004-06-13) – „Konkretni tvarka, kurios laikydamiesi Kadastras ir kiti valstybės registrai ir kadastrai keičiasi duomenimis, nustatoma valstybės registrus ir kadastrus tvarkančių įstaigų sudaroma duomenų teikimo sutartimi“;

7.1.4. 45 *punktas* – „Kadastro tvarkytojas, nustatęs, kad kadastre nurodytas miško žemės plotas skiriasi nuo nurodyto Nekilnojamojo turto kadastre, Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui praneša apie miško žemės naudmenų pokyčius. Pranešimas Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui teikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo kadastro duomenų, lėmusių miško žemės ploto pasikeitimą, įrašymo į kadastrą. Pranešimų forma, teikimo ir kitos sąlygos nustatomos kadastro tvarkytojo ir Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo sutartyse.“

7.2. Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. D1-409/3D-331 „Dėl Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo“ (Aprašas):

7.2.1. *11 punktas* (redakcija, galiojanti nuo 2022-02-15) – „Kai atliekant valstybinę miškų inventorizaciją inventorizuojama medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius – 20 metų ir daugiau, apaugusi ne miško žemė, Tarnyba, gavusi inventorizacijos duomenis, ne vėliau kaip per 3 mėnesius po jų gavimo raštu informuoja [...] žemės savininkus, kad jų valdoma ar jiems priklausanti ne miško žemė po 3 mėnesių nuo jų informavimo dienos bus įrašyta į Miškų valstybės kadastrą, ir perduoda jiems inventorizacijos duomenis“;

7.2.2. *12 punktas* (redakcija, galiojanti nuo 2022-02-15) – „Kai atliekant valstybinę miškų inventorizaciją inventorizuojama medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius – mažesnis kaip 20 metų, apaugusi ne miško žemė: 12.1. Tarnyba inventorizacijos duomenis paskelbia Tarnybos interneto svetainėje ir per 6 mėnesius nuo jų paskelbimo raštu informuoja žemės savininkus [...] apie galimybę jiems priklausančią [...] ne miško žemę įtraukti į miško žemės apskaitą įrašant ją į Miškų valstybės kadastrą“;

7.2.3. *15 punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2012-05-13 iki 2014-12-06) – „Valstybinė miškų tarnyba: 15.2. gavusi privačios ne miško žemės plotų, apaugusių medžių savaiminukais, inventorizacijos duomenis: 15.2.1. kai savaiminukų vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, per 3 mėnesius nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos informuoja žemės savininkus, kad šie plotai per 3 mėnesius nuo informavimo dienos bus įrašyti į Miškų valstybės kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą, o žemės savininkai turės patikslinti žemės sklypo kadastro duomenis Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų nustatyta tvarka; 15.2.2. kai savaiminukų vidutinis amžius iki 20 metų, ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos šių plotų duomenis įrašo į ne miško žemės, apaugančios mišku, duomenų bazę ir informuoja žemės savininkus apie galimybę jiems priklausančius apaugančius mišku ne miško žemės plotus įtraukti į apskaitą“;

7.2.4. *16 punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2012-05-13 iki 2014-12-06) – „Į Miškų valstybės kadastrą įrašyto medžių savaiminukais apaugusio ne miško žemės ploto kadastro duomenys Nekilnojamojo turto kadastru turi būti patikslinti Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 metus po jų įrašymo į Miškų valstybės kadastrą.“

7.2.5. *20 punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2014-12-06 iki 2022-02-15) – „Žemės sklypo kadastro duomenų patikslinimas Nekilnojamojo turto kadastru apmokamas žemės valdytojo lėšomis Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų nustatyta tvarka.“

7.3. Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 260-15-V (toliau vadinama – Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašas), *1 punktas*:

„Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui (toliau – Kadastras), jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja duomenų ir dokumentų teikimą Kadastrui, dokumentų formas, pagal kurias teikiami pasikeitę Kadastro duomenys bei Kadastro duomenų tikslinimą (t. y. įrašymą ir keitimą). Tvarkos aprašas netaikomas įrašant ar keičiant Kadastro duomenis atlikus valstybinę sklypinę miškų inventorizaciją.“

7.4. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės):

7.4.1. *25 punktas* – „Prašymai [...] turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos“;

7.4.2. *35 punktas* – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos

Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys“;

7.4.3. 38 *punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

7.5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138,7 *punktas*:

„Svarbiausieji Aplinkos ministerijos veiklos tikslai yra: 7.2. formuoti valstybės politiką [...] miškų ūkio [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...]; 7.5. užtikrinti miškų tvarkymą pagal darnios miškų ūkio plėtros principus, didinti Lietuvos miškingumą ir miškų produktyvumą.“

Tyrimui reikšminga teismų ir kitų institucijų praktika

8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas:

8.1. 2018 m. balandžio 13 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A-467-602/2018) konstatavo:

„Miškų tarnyba sprendama klausimą dėl to, ar privataus žemės sklypo teritorija atitinka miškui keliamus reikalavimus, kaip tai yra suprantama pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 8 dalį, negali šio klausimo spręsti neatsižvelgdama į galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, į asmenų įgytas teises (įskaitant ir teisių įgijimo sąlygas), į tai, ar nebus konkrečiu atveju pažeisti teisės principai ar į kitas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas faktines aplinkybes. Nėra abejonių, jog miško (aplinkos) saugojimas, yra visai visuomenei reikšminga vertybė, todėl institucija, sprendžianti klausimą, susijusi su miško saugojimu, privalo saugoti šį viešąjį interesą ir veikti vadovaujantis galiojančiais teisės aktų reikalavimais, kurie nustato taisykles, turinčias užtikrinti miško išsaugojimą. Institucija, įgyvendinanti funkcijas, susijusias su viešuoju interesu, be minėtos pareigos ginti viešąjį interesą, privalo atsižvelgti ir į tai, ar ginant viešąjį interesą nėra ribojamos konkrečių asmenų teisės, jeigu yra ribojamos teisės, institucija turėtų spręsti, ar šis ribojimas yra proporcingas. Administracinis sprendimas, kuriuo ginamas viešas interesas (tam tikra visai visuomenei reikšminga vertybė), kuriuo nėra vertinamas konkrečių asmenų teisių ribojimo mastas bei nėra vertinama, ar šis ribojimas yra proporcingas, kitaip tariant, administracinis sprendimas nors ir priimtas remiantis tam tikromis teisės normomis, tačiau neatsižvelgiant į asmenų teisių ribojimą ir bendrųjų teisės principų galimą pažeidimą, negali būti pripažįstamas teisėtu“;

8.2. 2004 m. gegužės 29 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A-14-499-04) konstatavo:

„Teritorijų priskyrimo miškams teisinius santykius reglamentuoja LR Miškų įstatymas (1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671) [...]“

8.3. 2013 m. birželio 18 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A-858-523/2013) konstatavo:

„[...] nuostatų sisteminis aiškinimas leidžia teigti, kad gali būti prašoma tik tos informacijos, kuri yra susijusi su atitinkamo subjekto veikla, jeigu jis tam tikra prašoma pateikti informacija disponuoja pagal jam suteiktą kompetenciją [...]“

Tyrimo išvados

9. Prieš pateikiant išvadas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Seimo kontrolieriai, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.1.1 papunktis), tačiau nevertina administracinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, nesprenžia administracinių ginčų, Seimo kontrolieriams taip pat nesuteikta teisė panaikinti (pakeisti) priimtus administracinius sprendimus. Viešojo administravimo srities

ginčus, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, sprendžia administracinis teismas (pažymos 6.3 punktą). Pagal Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsnį, skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo; skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip (pažymos 6.1.2 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolierė šioje pažymoje nevertino Tarnybos (Tarnybos komisijos) pareigūnų priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo (pvz., dėl Inventorizacijos metu nustatytų duomenų įregistravimo Miškų kadastrė) bei Tarnybos (Tarnybos komisijos) pareigūnų veiksmų (pvz.: dėl kokių priežasčių į Tarnybos komisijos sudėtį nebuvo įtraukti ne Tarnybos direktoriui pavaldūs asmenys; dėl kokių priežasčių Tarnybos komisija vertino ne 12 ir 13 taksacinius sklypus, kaip buvo pavesta Tarnybos direktoriaus, bet Žemės sklypus), nuo kurių padarymo yra praėję daugiau nei vieneri metai. Pažymėtina ir tai, kad Pareiškėja, esant ginčui tarp Pareiškėjos ir Tarnybos [pvz., Pareiškėja nurodo, jog „Tarnyba nepateikia jokių įrodymų, kad 2008–2009 metais, atliekant Inventorizaciją, būtent [...] Žemės sklypuose jau buvo miško žemė [...]“ (pažymos 2.4.1 papunktis), o Tarnyba teigia, kad Miškų kadastrė duomenys, 2008 m. miškotvarkos miško kvartalų žemėlapis ir taksoraštis įrodo, kad Pareiškėjos Žemės sklypai buvo inventorizuoti Inventorizacijos metu (pažymos 5.5.1 papunktis)], turėjo (turi) teisę Tarnybos Atsakymą skųsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad duomenys apie Inventorizacijos metu Žemės sklypuose inventorizuotus miško žemės plotus yra įrašyti į Miškų kadastrą, NT registrą, todėl šie duomenys, vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 15 straipsnio 5 dalimi, nustatančia, kad registro duomenys ir registro informacija laikomi teisingais tol, kol jie nenuginčyti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka (pažymos 6.5 punktą), NT registro 4 straipsniu, nustatančiu, kad visi nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka (pažymos 6.6 punktą), gali būti nuginčyti tik teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. teisme.

Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolierė šioje pažymoje vertino Pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, susijusias su Tarnybos pareigūnų veiksmais (neveikimu) teikiant informaciją, t. y. atsakant į Pareiškėjos Prašyme suformuluotus klausimus.

10. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6–7 punktuose, teismų praktiką (pažymos 8 punktą), susijusius su Tarnybos pareigūnų veiksmais (neveikimu) teikiant informaciją, t. y. atsakant į Pareiškėjos Prašyme suformuluotus klausimus, konstatuotina:

10.1. Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalis reglamentuoja, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (pažymos 6.2.2 papunktis). Prašymų nagrinėjimo taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) 35.2 punktą nustatė, kad į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys (pažymos 7.4.3 papunktis). Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – TGĮ įstatymas) 1 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (pažymos 6.8.1 papunktis). Institucijos ir valstybės valdomi subjektai, vadovaujantis Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis,

įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus (pažymos 6.8.4 papunktis);

10.2. Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalis (įsigaliojo nuo 2015-10-01) nustato, kad remiantis valstybinės miškų inventurizacijos duomenimis yra tvarkoma miškų apskaita ir sudaromas *Miškų kadastras*, kurio duomenys apie miškus ir miško žemę Miškų kadastro tvarkytojo teikimu įrašomi į NT registrą NT registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymos 6.6 punktas). Miškų kadastro nuostatų 45 punktas nustato, kad Miškų kadastro tvarkytojas, nustatęs, kad Miškų kadastrė nurodytas miško žemės plotas skiriasi nuo nurodyto NT kadastrė, NT kadastro tvarkytojui praneša apie miško žemės naudmenų pokyčius. *Pranešimas NT kadastro tvarkytojui teikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Miškų kadastro duomenų*, lėmusių miško žemės ploto pasikeitimą, *įrašymo į Miškų kadastrą. Pranešimų forma, teikimo ir kitos sąlygos nustatomos Miškų kadastro tvarkytojo ir NT kadastro tvarkytojo sutartyse* (pažymos 7.1.3 papunktis).

Skundo tyrimo metu Tarnyba paaiškino, kad Tarnyba, vadovaujantis 2019-12-13 sutartimi, Miškų kadastro duomenis NT registrui pradėjo teikti nuo 2020-04-14; buvo teikiami visos šalies teritorijos duomenys tam tikromis dalimis; dėl didelės apimties duomenų, duomenų perdavimo elektroninių priemonių tobulinimo nebuvo įmanoma per 20 darbo dienų NT turto registrui perduoti visų Miškų kadastro duomenų ir juos įrašyti papildant kiekvieno NT registre įregistruoto žemės sklypo duomenis (pažymos 5.5.2 papunktis).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį ir į tai, kad Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalies nuostatos įsigaliojo nuo 2015-10-01, o sutartis tarp Tarnybos ir NT kadastro ir registro tvarkytojo VĮ Registrų centro dėl Miško kadastro duomenų teikimo pasirašyta tik 2019-12-13, t. y. praėjus daugiau nei 4 metams nuo pirmiau minėtų Miškų įstatymo 13 straipsnio 6 dalies nuostatų įsigaliojimo. Ketverių metų terminas įstatymo nuostatų įgyvendinimui yra ilgas ir *nesiderina su gero viešojo administravimo principu, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms*, o duomenų, įregistruotų Miškų kadastrė ir NT registre, nesutapimas sukelia pagrįstą žemės sklypų savininkų, naudotojų ir kt. asmenų nepasitenkinimą.

Atsižvelgdama į tai, kad sutartis tarp Tarnybos ir NT kadastro ir registro tvarkytojo VĮ Registrų centro dėl Miškų kadastro duomenų teikimo sudaryta 2019-12-13, bei į tai, kad minėti duomenys yra teikiami nuo 2020-04-14 (pažymos 5.5.2 papunktis), bei siekdama ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms, ***Seimo kontrolierė Tarnybai rekomenduoja*** informuoti, ar Tarnyba yra perdavusi visus Miškų kadastro duomenis NT kadastro ir registro tvarkytojui VĮ Registrų centrui; jeigu ne, imtis veiksmų dėl minėtų duomenų perdavimo, kad kuo greičiau būtų panaikintos duomenų, įregistruotų Miškų kadastrė ir NT registre, nesutaptys.

10.3. *Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme keliamus klausimus, nurodytus šios pažymos 2.2.1 papunktyje*, Atsakyme nurodė: kokiomis konkrečiomis teisės aktų nuostatomis vadovaujantis ir (arba) dokumentais remiantis Tarnyba teikė NT kadastro ir registro tvarkytojui VĮ Registrų centrui duomenis, susijusius su Žemės sklypais; Tarnybos ir NT kadastro ir registro tvarkytojo VĮ Registrų centro sutartis dėl duomenų apie Miškų kadastrė registruotus miško žemės plotus teikimo į NT turto registrą sudaryta 2019-12-13; teisės aktai nenumatė, kad dėl Miškų kadastro duomenų perdavimo NT kadastro ir registro tvarkytojui būtų priimamas viešojo administravimo subjekto sprendimas; Tarnyba informaciją dėl Miškų kadastrė įregistruotų miško žemės plotų, patenkančių į Žemės sklypus, Inventurizacijos ir įregistravimo Miškų kadastrė yra pateikusi 2015-11-05 raštu ir 2015-11-26 raštu (minėtuose raštuose nurodyta: konkretūs dokumentai, kurie buvo perduoti Tarnybai kartu su siūlomais tikslinti Kadastro duomenimis; Tarnybos komisijos išvada; Inventurizacijos grafiniai duomenys, Miškų kadastrė įrašyti 2009-06-29 aktu ir kt.); pateiktos dokumentų (pvz., 2015-11-02 Miškų kadastro duomenų patikrinimo vietoje aktas Nr. 955, kuriame kaip neatskiriama dalis yra nurodyta ir Tarnybos komisijos darbo metodika) kopijos (pažymos 5.8, 5.9 punktai).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, ***Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai***, kad Tarnyba

Atsakyme nesuteikė Pareiškėjai informacijos atsakant į jos Prašymo klausimą: „Paašškinti, kodėl apie Miškų kadastrę įregistruotą miško plotą 1 ir 3 sklypuose pateikimo data yra 2020-11-23, o 2 sklype pateikimo data 2021-03-31“, bei nenurodė, dėl kokių priežasčių ši informacija nėra teikiama;

10.4. Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašo 1 punktą nustato, kad minėtas aprašas *reglamentuoja duomenų ir dokumentų teikimą Miškų kadastrui*, dokumentų formas, pagal kurias teikiama pasikeitę Miškų kadastro duomenys, bei Miškų kadastro duomenų tikslinimą (t. y. įrašymą ir keitimą) (pažymos 7.3 punktas). *Aprašo 16 punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2012-05-13 iki 2014-12-06) nustatė, kad į Miškų kadastrą įrašyto medžių savaiminukais apaugusio ne miško žemės ploto kadastro duomenys NT kadastrę turi būti patikslinti NT kadastro nuostatų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 metus po jų įrašymo į Miškų kadastrą (pažymos 7.2.1 papunktis). Aprašo nuostatos, kaip pažymėjo Tarnyba, netaikytinos ginčo teritorijai, į kurią patenka Žemės sklypai, nes ginčo teritorijoje miško plotai buvo inventorizuoti ir įregistruoti Miškų kadastrę iki šio Aprašo įsigaliojimo, t. y. iki 2012-05-13 (pažymos 5.5.3 papunktis).

Skundo tyrimo metu Tarnyba informavo, kad 2019-12-13 sutarties rengėjas yra VĮ Registrų centras, kuris iš esmės ir nustatė, koku būdu Miškų kadastro duomenys įregistruojami NT registre, todėl, Tarnybos nuomone, šią sutartį išviešinti (laisvai teikti visiems to pageidaujantiems pareiškėjams) galėtų tik VĮ Registrų centras, jei tai neprieštarautų VĮ Registro centro nustatyto tokio tipo dokumentų teikimo teisiniam reguliavimui (pažymos 5.5.2 papunktis);

10.5. *Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme klausimą, pacituotą šios pažymos 2.2.2 papunktyje*, Atsakyme paašškino, kad Pareiškėjos nurodytas teisės aktas, t. y. Duomenų teikimo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrui, jų įrašymo ir keitimo tvarkos aprašas, nereglamentuoja Miškų kadastro duomenų teikimo NT registruui arba NT kadastrui (pažymos 5.3.2 papunktis).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, ***Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai***, kad Tarnyba Atsakyme nesuteikė jokios informacijos (dokumentų) dėl Pareiškėjos klausimo: „Jei tai buvo atlikta pagal sutartį su VĮ Registrų centras, prašau ją pateikti toje apimtyje, kuri liečia mano Žemės sklypų duomenų apie miško plotus perdavimą“.

Pažymėtina, kad Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje apibrėžta, jog informacija yra žinios, kuriomis disponuoja institucija, vykdydama viešąsias funkcijas (pažymos 6.8.3 papunktis). Visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 75 punkte nustatyta, jog viešoji informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus privataus pobūdžio informacija, taip pat kita informacija, kuri pagal šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama (pažymos 6.9 punktas). LVAT yra išaiškinęs, kad institucijos gali būti prašoma tik tos informacijos, kuri yra susijusi su atitinkamo subjekto veikla, jeigu ji tam tikra prašoma pateikti informacija disponuoja pagal jai suteiktą kompetenciją (pažymos 8.3 punktas). Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba, vadovaujantis Miškų kadastro nuostatų 9 punktu, yra Miškų kadastro tvarkytoja (pažymos 7.1.1 papunktis), į tai, kad Tarnyba yra viena iš 2019-12-3 sutarties šalių, darytina išvada, kad Tarnyba disponavo informacija (2019-12-13 sutartimi), kurią prašė pateikti Pareiškėja.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti atvejai, kada minėtas įstatymas netaikomas, pvz.: duomenims, kurių tvarkymas nėra įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta institucijos viešoji funkcija; dokumentams, kuriuos teikti draudžia įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti norminiai teisės aktai, įskaitant dokumentus, kurie nėra prieinami dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų slaptumo, komercinio konfidencialumo arba kurie sudaro valstybės, tarnybos, banko, komercinę, profesinę paslaptį ir kt. (pažymos 6.8.2 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad *Tarnyba turėjo pateikti Pareiškėjai prašomą informaciją (dokumentą), išskyrus, jeigu Tarnyba Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu nustatė, kad informacija neteiktina vadovaujantis Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies nuostatomis*. Tarnyba, priėmusi sprendimą neteikti Pareiškėjai informacijos, apie tai turėjo informuoti Pareiškėją, nurodant

informacijos (dokumentų) neteikimo priežastis (teisinių pagrindą).

Atkreiptinas Tarnybos dėmesys ir į tai, kad Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu nustačius, kad VĮ Registrų centras yra tas kompetentingas subjektas, kuris turėtų pateikti Pareiškėjai 2019-12-13 sutarties kopiją, Tarnyba, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi, nustatančia, kad, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui (pažymos 6.2.2 papunktis), turėjo Pareiškėjos Prašymą (kiek tai susiję su 2019-12-13 sutarties kopijos pateikimu) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Pareiškėjos Prašymo gavimo Tarnyboje persiųsti nagrinėti VĮ Registrų centrui ir apie tai informuoti Pareiškėją;

10.6. skundo tyrimo metu Tarnyba paaiškino, kad „ginčo teritorijoje esančio miško inventorizacijos ir įregistravimo Miškų kadastrė metu, teisės aktai neįpareigojo inventorizacijos vykdytojų ir Miškų kadastrė tvarkytojo informuoti žemės savininkus apie jų žemės sklypuose inventorizuotą ir Miškų kadastrė įregistruotą miško žemės plotą“ (pažymos 5.5.6 papunktis). Tarnyba taip pat pažymėjo, jog LVAT yra konstatavęs, kad teritorijų priskyrimo miškams teisinius santykius reglamentuoja Miškų įstatymas (pažymos 8.2 punktas), kuris nenustato, jog „miškui ir miško žemei keliamus reikalavimus, nustatytus Miškų įstatyme, atitinkančius žemės plotus įtraukiant į valstybinę miškų apskaitą privaloma būtų derinti su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, tame tarpe ir su rajonų bendraisiais planais“ (pažymos 5.5.3 papunktis).

Pažymėtina, kad Aprašo 15.2.1, 15.2.2 papunkčių nuostatos, nustačiusios, kad Tarnyba, gavusi privačios ne miško žemės plotų, apaugusių medžių savaiminukais, inventorizacijos duomenis: kai savaiminukų vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, *per 3 mėnesius* nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos *informuoja žemės savininkus*, kad šie plotai bus įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą; kai savaiminukų vidutinis amžius iki 20 metų, *ne vėliau kaip per 6 mėnesius* nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos šių plotų duomenis įrašo į ne miško žemės, apaugančios mišku, duomenų bazę ir *informuoja žemės savininkus* apie galimybę jiems priklausančius apaugančius mišku ne miško žemės plotus įtraukti į apskaitą (pažymos 7.2.3 papunktis). Įsigaliojo nuo 2012-05-13, o duomenys apie miško žemės plotus, patenkančius į Žemės sklypus, kaip pažymėjo Tarnyba, Miškų kadastrė buvo įregistruoti 2009-06-29 (pažymos 5.6 punktas);

10.7. Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme keliamus klausimus, *pacituotus šios pažymos 2.2.3 papunktyje*, Atsakyme paaiškino: Miškų įstatymas nenustato, kad miškui ir miško žemei keliamus reikalavimus, nustatytus Miškų įstatyme, atitinkančius žemės plotus įtraukiant į valstybinę miškų apskaitą privaloma būtų derinti su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, be kitų, ir su rajonų bendraisiais planais, bei su žemės sklypų savininkais; paaiškino, pagrindžiant teismų praktika, jog teritorijų priskyrimo miškams teisinius santykius reglamentuoja Miškų įstatymas, jog tam tikros teritorijos priskyrimas miškui nėra siejamas su įgaliotų valstybės institucijų valiniais sprendimais, kad teritorija yra miškas, jeigu pagal faktinę padėtį atitinka nurodytus įstatymo kriterijus; Tarnyba veikė nuosekliai, visapusiškai ir laikėsi atsakingo valdymo ir gero viešojo administravimo standartų, nepažeidė teisės principų ir laikėsi Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimų (pažymos 5.3.3 papunktis).

Seimo kontrolierė atkreipia Tarnybos dėmesį į tai, kad LVAT 2018-04-13 nutartyje (administracinė byla Nr. A-467-602/2018) yra konstatavęs, jog Tarnyba, „*spręsdama klausimą dėl to, ar privataus žemės sklypo teritorija atitinka miškui keliamus reikalavimus, kaip tai yra suprantama pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 8 dalį, negali šio klausimo spręsti neatsižvelgdama į galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, į asmenų įgytas teises (įskaitant ir teisių įgijimo sąlygas), į tai, ar nebus konkrečiu atveju pažeisti teisės principai ar į kitas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas faktines aplinkybes*“. Teismas nutartyje taip pat pažymėjo, kad „Nėra abejonių, jog miško (aplinkos) saugojimas, yra visai visuomenei reikšminga vertybė, todėl institucija, sprendžianti klausimą, susijusi su miško saugojimu, privalo saugoti šį viešąjį interesą ir veikti

vadovaujantis galiojančiais teisės aktų reikalavimais, kurie nustato taisykles, turinčias užtikrinti miško išsaugojimą. **Institucija**, įgyvendinanti funkcijas, susijusias su viešuoju interesu, be minėtos pareigos ginti viešąjį interesą, **privalo atsižvelgti ir į tai, ar ginant viešąjį interesą nėra ribojamos konkrečių asmenų teisės, jeigu yra ribojamos teisės, institucija turėtų spręsti, ar šis ribojimas yra proporcingas. Administracinis sprendimas, kuriuo ginamas viešas interesas (tam tikra visai visuomenei reikšminga vertybė), kuriuo nėra vertinamas konkrečių asmenų teisių ribojimo mastas bei nėra vertinama, ar šis ribojimas yra proporcingas, kitaip tariant, administracinis sprendimas nors ir priimtas remiantis tam tikromis teisės normomis, tačiau neatsižvelgiant į asmenų teisių ribojimą ir bendrųjų teisės principų galimą pažeidimą, negali būti pripažįstamas teisėtu**“ (pažymos 8.1 punktas).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 23 straipsnio nuostatas, yra konstatavęs, kad nuosavybės teisė – viena pamatinių žmogaus teisių. Šiame straipsnyje įtvirtinti nuosavybės neliečiamumas ir apsauga *inter alia* reiškia, kad savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet koku būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės (*inter alia* 2006 m. kovo 14 d., 2016 m. birželio 7 d. nutarimai).

Seimo kontrolierė Aplinkos ministerijai rekomenduoja: atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, svarstyti galimybę tobulinti teisės aktus, nustatant, kad sprendžiant klausimą, dėl medžių savaiminukais apaugusios privačios ne miško žemės įtraukimo į apskaitą kaip miškas, būtų atsižvelgiama į galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, į asmenų įgytas teises (įskaitant ir teisių įgijimo sąlygas), į tai, ar nebus konkrečiu atveju pažeisti bendrieji teisės principai ir į kitas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas faktines aplinkybes (pvz. kiek kartų ne miško žemės savininkas pareigūnų buvo informuotas apie jo žemėje augančius medžius (mišką) ir iš to kilsiančias pasekmes);

10.8. *Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme keliamus klausimus, pacituotus šios pažymos 2.2.4 papunktyje*, Atsakyme paaiškino: tuometis VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas atliko Inventorizaciją ir nustatė Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalų 12 ir 13 taksacinių sklypų ribas, aprašė medynų charakteristikas; Tarnyba, Miškų kadastrę įregistruodama minėtuose sklypuose užaugusį ir inventorizuotą mišką, vadovavosi tuo metu (2009 m.) galiojusiais teisės aktais; Tarnybos komisija, atlikusi patikrinimą vietoje, 12 ir 13 taksacinių sklypų ribų, patenkančių į Žemės sklypus, valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos klaidų nenustatė; Tarnyba neturi duomenų, kad Inventorizacija teisės aktų nustatyta tvarka būtų pripažinta neteisėta; Inventorizacijos duomenys teisės aktų nustatyta tvarka būtų nugincyti ir / arba pripažinti netekusiais galios; paaiškino, kad teismų praktikoje dėl Miškų kadastro duomenų ir NT kadastro ir NT registro duomenų nesutapimo yra pažymima, jog, atsižvelgiant į šių kadastrų paskirtį, objektus, duomenų įregistravimo ir išregistravimo pagrindus, šių kadastrų duomenys gali nesutapti, ir tai savaime nereiškia, kad Miškų kadastro tvarkytojo duomenys yra neteisingi; NT kadastro nuostatų 139.1 punkte nustatyta, kad NT kadastras sudaromas ir funkcionuoja naudojantis Miškų kadastro informacija apie nekilnojamojo turto naudojimo apribojimus ir charakteristikas, susijusius su miškų ūkio paskirties žemės sklypų naudojimu, miško žemės ir medynų vertės nustatymu, todėl būtent Miškų kadastras laikytinas duomenų, apibūdinančių miško masyvo, miško kvartalo plotą ir ribas, pagrindiniu oficialiu šaltiniu (pažymos 5.3.4 punktas).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, **Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai**, kad Tarnyba neatsakė į Pareiškėjos keliamus klausimus, nes iš pateiktos informacijos nėra aišku, „[...] koks procesas nulėmė 12 ir 13 taksacinių sklypų ribas mano Žemės sklypuose (tame tarpe kas jas nubraižė, pagal kokius kriterijus, kodėl tik 1 sklype 28 arai yra palikti kaip žemės ūkio žemė [...]“, „kokiuose teisės aktuose tai reglamentuota, kieno pavedimu buvo atliktas braižymas, žymimos ribos ir pan.“ (pažymos 2.2.4 papunktis), bei nenurodė, dėl kokių priežasčių ši informacija nėra teikiama;

10.9. skundo tyrimo metu Tarnyba pažymėjo, kad 12 ir 13 taksaciniuose sklypuose miško žemės ribos buvo nustatytos Inventorizacijos metu ir 2015 m. patikrintos Tarnybos komisijos patikrinimo vietoje metu (2015-11-02 patikrinimo vietoje aktas Nr. 955) (pažymos 5.5.1 papunktis). Ginčo teritorijoje esančių 8, 10, 12, 13 ir 14 taksacinių sklypų ribos ir aprašomieji duomenys Miškų

kadastru buvo įregistruoti pagal šios pažymos 5.3.1 papunktyje nurodytus VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto pateiktus dokumentus ir duomenis bei vadovaujantis Miškų kadastro nuostatais (pažymos 5.6 punktą). Tarnyba taip pat nurodė, kad Tarnyba NT registruoti pateikė miško žemės plotų, patenkančių į Pareiškėjos Žemės sklypus, suminius duomenis, pvz., 2 žemės sklypo – NT registro išrašė įrašytas 0,1685 ha miško žemės plotas yra dalis miško žemės ploto, t. y. 0,9824 ha, kurį Tarnyba nurodė NT registruoti kaip miško plotą, įregistruotą Miškų kadastru, ir minėtų miško žemės plotų sudėti nereikia. Analogiškai ir kituose Pareiškėjos Žemės sklypuose buvęs anksčiau įregistruotas miško žemės plotas yra įskaičiuotas į miško žemės plotą, kurio duomenis Tarnyba pateikė NT registruoti (pažymos 5.5.5 papunktis);

10.10. *Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme keliamus klausimus, pacituotus šios pažymos 2.2.5 papunktyje*, Atsakyme paaiškino, jog Tarnyba, teikdama duomenis NT kadastro ir registro tvarkytojui, nustato Miškų kadastru įregistruoto miško žemės plotą konkrečiame žemės sklype pagal NT kadastru ir registre įregistruotas žemės sklypo ribas; skaičiavimų metu nėra atsižvelgiama į kitų naudmenų plotus, įregistruotus NT kadastru ir registre; viešame kadastru ir registre žemės sklypo savininkui yra viešai teikiama informacija apie miško žemės plotą, registruotą Miškų kadastru ir esantį konkrečiame žemės savininko sklype; Žemės sklypo savininkas, vadovaudamasis Miškų kadastro informacija ir atlikdamas savo žemės sklypo kadastrinius matavimus ar jų tikslinimą, turi teisę tikslinti duomenis NT registre, tuomet žemės sklype esančių naudmenų plotų suma atitiks žemės sklypo plotą, t. y. kitų naudmenų plotai bus perskaičiuoti (sumažinti / padidinti) atsižvelgiant į Miškų kadastru įregistruoto miško žemės plotą (pažymos 5.3.5 papunktis).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, ***Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai***, kad Tarnyba išsamiai neatsakė į Pareiškėjos keliamus klausimus, nes Pareiškėjai nebuvo pateikta informacija apie „[...] metodus ir būdus, kaip taip tiksliai ir kokiomis priemonėmis, bei kada buvo nustatyti būtent tokių plotų miško plotai, įrašyti į Miškų kadastrą“ (pažymos 2.2.5 papunktis);

10.11. skundo tyrimo metu Tarnyba paaiškino, kad nenurodė Pareiškėjai atlikti žemės sklypų kadastrinius matavimus, o išdėstė nuomonę, kokiu būdu galėtų būti sutvarkyti naudmenų plotų, įregistruotų NT registre, duomenys, kad visų naudmenų plotų suma atitiktų bendrą konkretaus žemės sklypo plotą (pažymos 5.7 punktą);

10.12. *Tarnyba, atsakydama į Pareiškėjos Prašyme keliamus klausimus, pacituotus šios pažymos 2.2.6 papunktyje*, Atsakyme paaiškino, kad, žemės savininkui atlikus kadastrinius matavimus ar jų patikslinimą ir atnaujinus NT registre duomenis apie žemės naudmenų plotus, be kitų, ir miško plotus pagal Miškų kadastro duomenis, bus atnaujinti NT registro duomenys apie taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, kurios yra nurodomos Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašų 9 punkte (pažymos 5.2.6 papunktis).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, ***Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai***, kad Tarnyba nesuteikė Pareiškėjai išsamios informacijos, nes neatsakė į Prašymo klausimus: „Kaip galiu žinoti, jog mano sklypuose augančiam miško plotui taikomos kokios nors sąlygos, jeigu taikomos? Ir, jeigu tokios sąlygos taikomos, prašau nurodyti kokios, bei pagrįsti šį taikymą reglamentuojančiais teisės aktais bei atitinkamais viešaisiais, ar individualaus pobūdžio sprendimais“ (pažymos 2.2.6 papunktis);

10.13. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25 punktą (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) nustatė, kad prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (pažymos 7.4.1 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjos Prašymas Tarnyboje gautas ir užregistruotas 2021-10-04, o Atsakymą tarnyba parengė 2021-10-25, darytina išvada, kad *Tarnyba Pareiškėjos Prašymą išnagrinėjo nepažeisdama* Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25 punkte (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) *nustatyto termino*;

10.14. Prašymų nagrinėjimo taisyklių 38 punktą (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki

2021-12-07) nustatė: atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priešastys, asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 7.4.3 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba Atsakyme nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos, konstatuotina, kad Tarnyba Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo Prašymų nagrinėjimo taisyklių 38 punkto* (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) nuostatomis ir neinformavo Pareiškėjos apie pateikto atsakymo apskundimo tvarką.

11. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu:

11.1. *nesivadovavo* Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu duomenų išsamumo principu, reiškiančiu, kad pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys duomenys (pažymos 6.8.5 papunktis), nes nesuteikė Pareiškėjai išsamios informacijos (dokumentų) atsakant į jos Prašymo klausimus, pacituotus šios pažymos 2.2.1–2.2.2, 2.2.4–2.2.6 papunkčiuose (pažymos 10.3, 10.5, 10.8, 10.10, 10.12 punktai), ir nenurodė priežasčių, dėl kurių prašoma informacija (dokumentai) Pareiškėjai negali būti pateikta;

11.2. *nesivadovavo* Prašymų nagrinėjimo taisyklių 38 punktu (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), nustačiusiu, jog atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priešastys, asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 7.4.3 papunktis), nes Atsakyme nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos (pažymos 10.14 punktas).

12. Kaip jau buvo rašyta šios pažymos 10.6 punkte, Aprašo 15.2.1 papunkčio nuostatos, nustačiusios, kad Tarnyba, gavusi privačios ne miško žemės plotų, apaugusių medžių savaiminukais, inventorizacijos duomenis: kai savaiminukų vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, *per 3 mėnesius* nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos *informuoja žemės savininkus*, kad šie plotai bus įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą; kai savaiminukų vidutinis amžius iki 20 metų, *ne vėliau kaip per 6 mėnesius* nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos šių plotų duomenis įrašo į ne miško žemės, apaugančios mišku, duomenų bazę ir *informuoja žemės savininkus* apie galimybę jiems priklausančius apaugančius mišku ne miško žemės plotus įtraukti į apskaitą (pažymos 7.2.3 papunktis), įsigaliojo nuo 2012-05-13, o valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos, kaip skundo tyrimo metu nurodė Tarnyba, buvo atliekamos jau 2008 metais (pažymos 5.1 punktas), t. y. tuo metu, kai Tarnybai nebuvo nustatyta pareiga, gavus privačios ne miško žemės plotų, apaugusių medžių savaiminukais, inventorizacijos duomenis, kai savaiminukų vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, *per 3 mėnesius* nuo inventorizacijos duomenų gavimo dienos *informuoti žemės savininkus*, kad šie plotai bus įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą. Tarnyba Miškų kadastro duomenis NT kadastro ir registro tvarkytojui VĮ Registrų centrui pradėjo teikti nuo 2020-04-14 (pažymos 5.5.2 papunktis).

Seimo kontrolierė, atsižvelgdama į tai, kad: nuo valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos (-ų) atlikimo bei jos metu nustatytų duomenų įrašymo į Miškų kadastrą iki Miškų kadastro duomenų pateikimo VĮ Registrų centrui yra praėję daugiau nei 10 metų, privačių žemės sklypų savininkai iki 2012-05-13 nebuvo informuojami apie tai, kad valstybinės sklypinės inventorizacijos metu nustatyti miško žemės plotai, patenkantys į jų privačius žemės sklypus / juose esantys, yra įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą bei kad duomenys bus įrašyti į NT kadastrą ir registrą, miško žemės plotus, patenkančius į privačius žemės sklypus, įrašius į Miškų kadastrą, jiems yra taikomos specialiosios žemės naudojimo miško žemėje sąlygos (pvz., ribojama ūkinė veikla), svarbiausieji Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos veiklos tikslai yra *formuoti*

valstybės politiką miškų ūkio srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą, užtikrinti miškų tvarkymą pagal darnios miškų ūkio plėtros principus, didinti Lietuvos miškingumą ir miškų produktyvumą (pažymos 7.5 punktas), bei siekdama ginti žmogaus teisę į gerą viešąją administravimą, užtikrinanti žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms, **Aplinkos ministerijai rekomenduoja:** atkreipti dėmesį į pirmiau pateiktą informaciją ir imtis veiksmų, kad privačių žemės sklypų savininkai (**tie, kurių privačių žemės sklypų plotai buvo patikslinti, įrašant valstybinės sklypinės inventorizacijos metu nustatytus miško žemės plotus; kurie į Miškų kadastrą įrašyti iki 2012-05-13**) būtų informuojami apie tai, kad valstybinės sklypinės inventorizacijos metu nustatyti miško žemės plotai, patenkantys į jų privačius žemės sklypus / juose esantys, yra įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą, kad minėti duomenys yra (bus) perduoti NT kadastrui ir registruoti.

13. Skundo tyrimo metu buvo gauta informacija: Pareiškėjai nuosavybės teise priklausančių Žemės sklypų naudojimo paskirtis – žemės ūkio, o naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai; pagal NT registre įregistruotus Žemės sklypų duomenis didžioji dalis Žemės sklypų ploto užima miško plotas (pvz. 3 žemės sklypo plotas yra 1,0261 ha, iš kurio miško plotas, įregistruotas Miškų kadastru – 0,9454 ha) (pažymos 2.1.1–2.1.3 papunkčiai); Pareiškėja negali „naudoti Žemės sklypų pagal paskirtį, vykdyti juose žemės ūkio veiklą, ar statyti sodybas, keisti paskirtį į namų valdas“, nors pagal Širvintų rajono bendrąjį planą šioje teritorijoje yra numatyta tokia galimybė (pažymos 2.4.11 papunktis); Žemės sklypuose esančio miško ribos pažymėtos – 2008 m. miškotvarkos VĮ Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos miško kvartalų žemėlapyje (M1:10000) ir medynų plane (M1:20000), Širvintų raj. savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schemeje (M1:50000) bei Širvintų raj. savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schemeje (M1:50000) (pažymos 5.9 punktas). Taigi, iš pateiktos informacijos galima daryti išvadą, kad pagal Širvintų rajono bendrąjį planą ir Širvintų raj. savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schemą duomenys, susiję su mišku (miško žeme) teritorijoje, į kurią patenka ir Žemės sklypai, yra skirtingi.

Seimo kontrolierė Aplinkos ministerijai rekomenduoja: atkreipti dėmesį į pirmiau pateiktą informaciją ir pateikti informaciją (išvadą), kai Tarnyba, į Miškų kadastrą įrašo duomenis apie žemės sklypuose inventorizacijos metu nustatytą mišką (miško žemę) ir minėtuose žemės sklypuose esančio miško ribas pažymi valstybinės reikšmės miškų plotų schemeje (kituose dokumentuose), kaip yra sprendžiamas teritorijų planavimo dokumentų keitimo klausimas, ar apie tai informuojamos kitos institucijos, pvz.: miestų (rajonų) savivaldybių administracijos dėl būtinybės koreguoti teritorijų planavimo dokumentus (pvz. skunde aptariamu atveju Širvintų rajono bendrąjį planą), jeigu neinformuojamos, dėl kokių priežasčių.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos prašymą pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 6, 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė:

15.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos direktorei Vilijai Augutavičienei rekomenduoja:

15.1.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinė miškų tarnyba Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo* Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu duomenų

išsamumo principu, nes nesuteikė Pareiškėjai išsamios informacijos (dokumentų) atsakant į jos Prašyme suformuotus klausimus (pažymos 11.1 punktą) bei nenurodė priežasčių, dėl kurių prašoma informacija (dokumentai) nebuvo teikiama;

15.1.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinė miškų tarnyba Pareiškėjos Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo* Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, 38 punktu (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), nes Atsakyme nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos (pažymos 11.2 punktą);

15.1.3. imtis veiksmų, kad ateityje visi pareiškėjų prašymai būtų nagrinėjami nepažeidžiant teisės aktų nuostatų;

15.1.4. pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjos Prašymą ir pateikti informaciją, kuri nebuvo pateikta Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos Atsakyme;

15.1.5. informuoti, ar Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinė miškų tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka patikslino Miškų kadastro VĮ Ukmergės miškų urėdijos Žaliosios girininkijos 944 miško kvartalo taksacinio sklypo Nr. 12 aprašomuosius duomenis, kaip tai buvo siūloma Tarnybos komisijos išvadose (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos 2015-11-05 raštas Nr. R2-1521 „Dėl X 2015 m. spalio 7 d. prašymo“; pažymos 5.8 punktą); jeigu taip, kada; jeigu ne, dėl kokių priežasčių, kuo vadovaujantis bei kada tai bus atlikta;

15.1.6. informuoti, ar Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinė miškų tarnyba jau yra perdavusi visus Miškų kadastro duomenis NT kadastro ir registro tvarkytojui VĮ Registrų centrui; jeigu ne, imtis veiksmų dėl minėtų duomenų perdavimo, kad kuo greičiau būtų panaikintos duomenų, įregistruotų Miškų kadastrė ir NT registre, nesutaptys (pažymos 10.2 punktą);

15.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui Simonui Gentvilui rekomenduoja:

15.2.1. atkreipti dėmesį į pažymos 12 punkte nurodytą informaciją ir imtis priemonių, kad privačių žemės sklypų savininkai (tie, kurių privačių žemės sklypų plotai buvo patikslinti, įrašant valstybinės sklypinės inventorizacijos metu nustatytus miško žemės plotus; kurie į Miškų kadastrą įrašyti iki 2012-05-13) būtų informuojami apie tai, kad valstybinės sklypinės inventorizacijos metu nustatyti miško žemės plotai, patenkantys į jų privačius žemės sklypus, yra įrašyti į Miškų kadastrą kaip miškas ir įtraukti į valstybinę miškų apskaitą, kad minėti duomenys yra (bus) perduoti NT kadastrui ir registruoti;

15.2.2. atkreipti dėmesį į pažymos 10.7 punkte nurodytą informaciją ir svarstyti galimybę tobulinti teisės aktus, kad sprendžiant klausimą, dėl medžių savaiminukais apaugusios privačios ne miško žemės įtraukimo į apskaitą kaip miškas, būtų atsižvelgiama į galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, į asmenų įgytas teises (įskaitant ir teisių įgijimo sąlygas), į tai, ar nebus konkrečiu atveju pažeisti bendrieji teisės principai, ir į kitas kiekvienu konkrečiu atveju reikšmingas faktines aplinkybes (pvz. kiek kartų ne miško žemės savininkas pareigūnų buvo informuotas apie jo žemėje augančius medžius (mišką) ir iš to kilsiančias pasekmes);

15.2.3. atkreipti dėmesį į pažymos 13 punkte pateiktą informaciją ir pateikti informaciją (išvadą), kai Tarnyba, į Miškų kadastrą įrašo duomenis apie žemės sklypuose inventorizacijos metu nustatytą mišką (miško žemę) ir minėtuose žemės sklypuose esančio miško ribas pažymi valstybinės reikšmės miškų plotų schemoje (kituose dokumentuose), kaip yra sprendžiamas teritorijų planavimo dokumentų keitimo klausimas, ar apie tai informuojamos kitos institucijos, pvz.: miestų (rajonų) savivaldybių administracijos dėl būtinybės koreguoti teritorijų planavimo dokumentus (pvz. skunde aptariamam atveju Širvintų rajono bendrąjį planą), jeigu neinformuojamos, dėl kokių priežasčių.

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo

kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti informaciją pagrindžiančius dokumentus).

Seimo kontrolierę Eriką Leonaitę pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė